Jaargang 113. Dingsdag, 13 Junij 1854. No. 47.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

De LEVERING van **GESMEED IJZER** aan de GEMEENTEWERKEN, voor den tijd van p. m. ½ jaar.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 22sten Junij 1854 aan het RAADHUIS worden bezorgd des morgens voor half tien.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DONDERDAG den 22sten Junij 1854, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 12 Junij 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien Art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de TERMIJNEN van VERJARING voor de **VORDERINGEN ten laste van het RIJK**, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de VORDERINGEN ten LASTE der GEMEENTE van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 1sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle VORDERINGEN ten laste van het RIJK **verjaard** zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend *vóór of op den laatsten Junij van het jaar*, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die VORDERINGEN heeft ten laste van de Gemeente *Groningen* over het jaar **1853**, wordt aangemaand, dezelve *vóór* of uiterlijk *op den laatsten Junij aanstaande* bij BURGEMEESTER en WETHOUDERS in te dienen.

GRONINGEN, 29 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

LOTING VOOR DE SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — gezien hebbende art. 10 en 11 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), alsmede art. 11 van Zijner Majesteits besluit van den 21sten Maart 1828, houdende reglementaire bepalingen tot invoering dier Wet;

Gezien het besluit van den Heer Commissaris des Konings in deze Provincie, van den 8sten Junij 1854, no. 25, nopens de Loting voor de Schutterijen in dit jaar, in onderscheidene Gemeenten in deze Provincie, —

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat gedachte **LOTING** in deze Gemeente zal plaats hebben in het *Raadhuis* dezer stad, op WOENSDAG den 28sten Junij 1854, des voormiddags te 9½ uur.

Burgemeester en Wethouders voornoemd herinneren de belanghebbenden wijders, dat bij het 11de art. der bovengemelde Wet van den 11den April 1827 bepaald is, dat zij, die verhinderd mogten worden in persoon bij de Loting te zijn, zich aldaar door een' Gemagtigde kunnen doen vertegenwoordigen, of dat, geen Gemagtigde aldaar verschijnende, de Loting zal geschieden door een der Leden van de Commissie van het Gemeente-Bestuur, onder wier opzigt de Loting plaats zal hebben, en dat bij gedachte Loting aanteekening zal worden gehouden van de redenen tot vrijstelling, die de ingeschrevenen zullen vermeenen, krachtens art. 3 en 86 der Wet, te kunnen aanvoeren; waarom het voor hen, die zoodanige redenen tot vrijstelling meenen te kunnen opgeven, van belang is, in eigen persoon, of door het zenden van een' met hunne omstandigheden wel bekenden Gemagtigde, bij de Loting tegenwoordig te zijn.

Eindelijk worden de ingeschrevenen verwittigd, dat de Alphabetische Lijst, waarop de namen der ingeschrevenen zijn gebragt, voor de belanghebbenden ter visie zal liggen ter Secretarij dezer Gemeente, op Dingsdag aanstaande, den 27sten Junij, des voormiddags van 9 tot 12 uur, en des namiddags van 4 tot 6 uur.

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk, die zulks mogt aangaan, zal dezelve worden geplaatst in de *Groninger Courant*, en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 12den Junij 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbende PATENTPLIGTIGE Ingezetenen dezer Gemeente, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, bij resolutie van den 6den Junij 1854, no. —, het VIERDE KWARTAALS KOHIER van **PATENTREGT**, over het dienstjaar 18⁵³⁄₅₄, is *executoir* verklaard, welk kohier op heden ter invordering aan den Heer ONTVANGER dezer Gemeente is overgegeven, en dat een ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen; zullende diegenen, welke zich in de aanslagen van het regt van PATENT bezwaard mogten achten, bevoegd zijn, hunne reclames binnen drie maanden na dagteekening dezer in te dienen, overeenkomstig het voorschrift der Wet van den 21sten Mei 1819, en wel zoodanig, dat hunne adressen, ofschoon aan Heeren GEDEPUTEERDE STATEN gerigt, moeten worden ingediend bij den Heer Controleur van de Divisie W. CRAEIJVANGER, wonende te *Groningen*.

En opdat niemand hiervan onwetend blijve, zal deze op heden in de Gemeente worden afgelezen, en ter gewone plaatsen aangeslagen.

Gedaan te *Groningen* den 12den Junij 1854.

De Burgemeester voornd.: J. SLOT.

De COMMISSIE VAN ONDERWIJS vergadert MAANDAG den 3den Julij, des morgens te acht uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*, ter afneming van EXAMENS. Die zich dan willen laten Examineren, gelieven hunne Geboorte Acte, een bewijs van goed zedelijk Gedrag en de Acte van vroeger verkregen Rang (indien zij dien bezitten) aan den SCHOOLOPZIENER van hun District vrachtvrij in te zenden vóór den 16den Junij.

GRONINGEN, 29 Mei 1854.

De Commissie van Onderwijs in de Prov. Groningen:
Namens dezelve,
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Uit hetgeen de jongst ontvangen New-Yorksche dagbladen, loopende tot den 23sten Mei, mededeelen omtrent de zittingen van het congres der Unie, blijkt dat het wets-ontwerp, strekkende om de landstreek Nebraska tot eene afzonderlijke aanhoorigheid der Unie te verheffen, bij het Huis der Volksvertegenwoordigers nog in behandeling was en dat deszelfs bepalingen betreffende het tbelaten der slavernij in het nieuwe gebied, tot hoogst onstuimige beraadslagingen aanleiding gaven. In eene zitting, die van Donderdag middag den 11den Mei tot Vrijdag avond laat, alzoo nagenoeg anderhalf etmaal, duurde, ontstond een zoo hevige twist onder de sprekers, dat zij, naar gemeld wordt, alleen door de tusschenkomst van den deurwaarder belet werden handgemeen te worden. In een berigt leest men dat verscheidene leden gewapend ter vergadering kwamen. In de zitting van den 15den Mei werd met 114 tegen 59 stemmen besloten, dat de discussie over de Nebraska-bill op den volgenden Zaturdag middag zou worden gesloten.

In de zitting van het Huis van den 4den en 5den Mei is gehandeld over de in het landschap Utah gevestigde secte der Mormoniten, onder welke de veelwijverij in zwang is. Er was een wets-ontwerp in beraadslaging hetwelk onder anderen bepaalde dat elk die zich in het genoemde gebied had neergezet of zich vóór den 1sten Januarij 1858 zou neerzetten, 160 akkers land van het staatsdomein ten geschenke zou ontvangen, onder verpligting om ze binnen vier jaren tijds te ontginnen. Hierop werd door een der leden een amendement voorgesteld, hetwelk ieder die meer dan ééne vrouw in huwelijk had of nam, van de schenking uitsloot. De zaakgelastigde van Utah, die als geen lid maar slechts eene aanhoorigheid der Unie vertegenwoordigende, in het Congres zitting doch slechts eene raadgevende stem heeft, kwam met drift tegen het amendement op, hetwelk, gelijk hij onbewimpeld erkende, een aanmerkelijk aantal inwoners van Utah zou treffen; hij vond het onbillijk, dat men in Utah een gebruik wilde bestrijden hetwelk men in allen gevalle zou moeten gedoogen, zoodra de landstreek zich genoegzaam ontwikkeld zou hebben om de opneming onder de Staten der Unie te kunnen vragen; hij verlangde dat de aanhangige bepaling in een' anderen zin gewijzigd zou worden en aan elk inwoner van Utah een met het aantal zijner vrouwen opklimmend aantal akkers land zou toezeggen.

Onderscheidene leden zeiden dat de veelwijverij niet onzedelijker was dan de slavernij, die ook door de wetgeving der Unie gedoogd en voor verantwoording der slavenhoudende Staten gelaten werd; slavernij en veelwijverij waren beide Oostersche gewoonten, en werd de eerste geduld, dan was het onbillijk aan Utah, alleen omdat het nog geen souvereine Staat was maar nog onder voogdijschap van het Congres stond, de laatste te willen ontzeggen. Tegen deze gelijkstelling kwamen vertegenwoordigers der Zuidelijke Staten met drift op: zij zeiden onder anderen dat de slavernij geenszins een zedeloos verkeer tusschen de beide sekten of minachting van den huwelijksband medebragt, dat integendeel de slaven door hunne meesters aangemoedigd werden om eene echtverbindtenis aan te gaan.

Na twee dagen beraadslagens is het Huis tot behandeling van een ander onderwerp overgegaan, zonder omtrent de verdeeling van het staatsdomein in Utah een besluit te nemen; blijkbaar wilde het de veelwijverij niet goedkeuren, maar evenmin een besluit nemen hetwelk de verpligting zou hebben medegebragt om dat gebruik krachtig tegen te gaan.

— De deskundigen die door het gouvernement der Unie afgezonden waren om de landengte van Dariën op te nemen en te onderzoeken of het terrein er geschikt was voor het aanleggen van een scheepvaartkanaal voor de grootste zeeschepen tusschen de beide Oceanen, zijn te New-York teruggekomen met de overtuiging, dat de doorgraving dier landengte, zoo als zij door eene in Engeland gevestigde maatschappij is ontworpen, onuitvoerlijk is.

— Er helpt niets tegen die half waanzinnige stoombootkapiteins. De toon van verontwaardiging klinkt te vergeefs. Den 22sten Mei maakten de groote stoomschepen *Jacob Strader* en *Alvin Adams*, op hare reis van Louisville naar Cincinnati, eene wedvaart, die gelukkigerwijze goed afliep, doch even zoo goed boot en passagiers in de lucht had kunnen doen vliegen. De gevaarlijkste brandstoffen werden tot stoken gebruikt. Harst werd in massa in het vuur geworpen en de kolen waren met vet vermengd. Het schouwspel, zegt een ooggetuige, was grootsch, maar schrikkelijk tevens. De machinen en raderen maakten een donderend geraas, zwarte rookkolommen vlogen uit de lange pijpen, en zoowel scheepsvolk als passagiers verkeerden in koortsachtige spanning.

Dit helsche schouwspel duurde tot in de haven van Cincinnati, waar men de kapiteins dadelijk had moeten gevangen nemen.

— Volgens berigten uit Mexico, heeft men berekend, dat de schade, door de verschrikkelijke aardbeving op den Zondag na Paschen te San Salvador aangerigt, meer dan 4 millioen dollars beloopt, terwijl tevens p. m. 200 menschen het leven hebben verloren. Een ander berigt zegt zelfs, dat nagenoeg 5000 personen bij dat natuurverschijnsel zijn omgekomen.

RUSLAND. — TURKIJE.

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 30sten Mei, namen de stoomschepen der geallieërde vloot troepen in voor Varna, en rukte de divisie van prins *Napoleon* op Konstantinopel aan. De visier *Mustapha* is vervangen door *Kebreslipacha*, een créature van *Reschid*-pacha.

De *Moniteur* berigt, dat de Russische troepen, welke de havens op de Oostkust der Zwarte zee ontruimd hebben, thans allen te Tiflis bijeengetrokken zijn. *Schamyl*, het Circassische opperhoofd, bevond zich met met 35,000 man op achttien mijlen afstands van Tiflis.

Een brief uit Konstantinopel meldt, dat de heer *Giffard*, de kapitein van den verongelukten *Tiger*, aan de gevolgen van het afzetten van zijn been overleden is.

— De *Moniteur* deelt de volgende dépêche mede uit Athene, gedagteekend den 1sten Junij: „Het nieuwe Grieksche ministerie heeft den eed afgelegd. Al zijne daden zijn van dien aard, dat zij de Porte algeheele voldoening zullen schenken.

„Epirus is bevredigd, ten gevolge van een nieuw voordeel, door de Turken te Radowitz behaald. De tijdingen uit Thessalie zijn niet zoo voldoende. Uit Macedonie heeft men niets vernomen. De tegenwoordigheid der Fransche troepen heeft eene uitmuntende uitwerking gehad. Hunne houding is bewonderenswaardig. De tijdingen uit de provincie zijn geruststellend." — Overigens is de tijding dat de opstandelingen in Thessalie eene belangrijke overwinning zouden hebben behaald, nog niet nader bevestigd.

Volgens berigten uit Athene, van den 2den Junij, heeft Koning *Otto* verscheidene officieren die aan den opstand in Epirus hadden deelgenomen, amnestie verleend, en bepaald dat zij in hunnen vorigen rang bij het Grieksche leger zullen worden hersteld.

De aan het Britsche Parlement dezer dagen medegedeelde bescheiden betrekkelijk den Griekschen opstand, zegt de *Times*, bewijzen dat deze niet door het Russische gezantschap en het Atheensche hof alleen bewerkt is. Men ziet daarin, dat de Christen onderdanen der Porte harder dan ooit verdrukt werden op den eigen tijd toen hun de gelijkstelling met de Mohammedaansche onderdanen der Porte werd aangekondigd. Men verneemt daaruit feiten, door onwraakbaar gezag gestaafd, die geen Christen ter wereld lezen kan zonder dat hem het bloed van verontwaardiging kookt.

Tweeledig is de pligt en het belang der Westersche mogendheden in dit gansche geschil, welken vorm het ook aanneme; zij moeten beletten dat die elementen van misnoegdheid onder de onderdanen der Porte voor Ruslands invloed en voor buitenlandsche vijanden der Porte een werktuig en hefboom worden; en ten tweede behooren zij van de Porte als [de eenige?] vergelding voor den haar verleenden bijstand, de volle erkenning en eerbiediging van de regten harer Christen onderdanen te verwerven.

— Den 3den Junij is een oorlogsbodem, de *Conflict* naar men meent, in de haven van Memel verschenen, opbrengende een Noorweegsch schip en twee Hollandsche (?) schepen, alle drie met lading die te Riga aan boord was genomen. Zij zullen waarschijnlijk prijs verklaard en in openbare veiling verkocht worden.

— De *Moniteur* deelt de volgende bijzonderheden mede betreffende de genomene resolutiën op de conferentie te Bamberg:

Na herhaalde discussiën, heeft men algemeen aangenomen, dat het in het belang der Duitsche staten was, van zuiver en eenvoudig te adhereren aan de conventie van den 20sten April, in het geval dat deze aan de goedkeuring van den bondsdag mogt worden onderworpen, er bijvoegende, dat daar het besluit der confederatie in eene beperkte vergadering kon worden genomen, de stemmen der acht te Bamberg vertegenwoordigde mogendheden de aanneming van het tractaat waarborgden.

Terzelfder tijd heeft men het ontwerp opgesteld van de nota, die tot grondslag zou strekken voor het antwoord der agenten van die verschillende te Frankfort geaccrediteerde Staten, indien Pruissen en Oostenrijk besloten aan den bondsdag meer volledige inlichtingen te geven.

Men zal zich gaarne verbinden het grondgebied dier beide mogendheden te dekken, indien het bedreigd mogt worden, ten gevolge van een' aanval van een van beiden of van beiden tegelijk tegen Rusland; maar men wil het regt hebben den *casus foederis* te betwisten, indien er sprake van is eene daad van agressie te doen. Men verlangt ook dat ter belooning van de uitgebreide hulp, die de staten van den bond geneigd zijn in dat geval aan de twee groote mogendheden te verleenen, deze zich verbinden hen te verdedigen, indien dit ooit noodig mogt worden, met al de haar ten dienste staande magt en zich dan niet alleen van haar bonds-contingent te bedienen.

Eindelijk is men het nog eens geworden om een identiek antwoord aan Pruissen en Oostenrijk te geven, indien deze mogendheden de besluiten der conferentie mogten goedkeuren. Aan het Beijersche kabinet zullen zij haren wil moeten te kennen geven. De heer *v. d. Pfordten* schijnt getracht te hebben in de redactie van dit antwoord eene paragraaf betreffende Griekenland te brengen, doch zijne motie werd niet ondersteund en hij heeft haar onmiddellijk moeten intrekken.

(*Laatste berigten.*) Het *Journal de Constantinople* van den 29sten Mei bevat eene gerustellende mededeeling nopens het lot van Silistria; het blad meldt, dat het nog wel drie weken zou duren, eer *Omer*-pacha die vesting zou gaan ontzetten, en dat een groote slag dus niet voor het einde dezer of het begin der volgende maand verwacht werd.

Ten gevolge van een te Varna gehouden ministerraad, was het plan voor den veldtogt in zoo verre gewijzigd, dat de hulptroepen, in plaats van gedeeltelijk naar de Krim te worden gezonden om den aanval op Sebastopol mede te werken, op de Balkanlinie zouden geconcentreerd worden, daar het den legerhoofden het meest noodzakelijk was voorgekomen, om het Russische leger aan den Donau in bedwang te houden. — Uit Parijs wordt echter gemeld, dat de maarschalk *de Saint Arnaud* eene versterking van 50,000 man had aangevraagd, en eerst na de aankomst van deze versterkingen zou de groote maritime vesting der Zwarte Zee den vereenigden aanval der Engelsche-Fransche strijdkrachten ter zee en te land te verduren hebben.

De *Moniteur* spreekt, volgens den *Oest. Corr.*, van troepen-bewegingen der Russen aan den Donau, waartoe men de reden te vergeefs gist. Het hoofdkwartier van *Paskewitsch* is verlegd naar Jassy, waar de staf en het geheele dienstpersoneel den 13den verwacht werden. Het ten zuiden van Jassy staande legerkorps heeft bevel ontvangen tot eene rugwaartsche beweging naar het noorden in de rigting van de Bukowina, in Gallicië.

De *Weener Lloyd* meldt uit Gallicië, dat de regering, behalve de jongst bevolene ligting, eene andere wil uitschrijven van 160,000 boeren, die met zeissen zouden gewapend en naar Cherson en de Krim gezonden worden.

De *Constitutionnel* meldt, dat namens de Turksche regering nieuwe leenings-voorstellen in Europa zullen worden gedaan en dat dit maal de financiële plannen van Turkije een beter onthaal zullen vinden bij de Europesche kapitalisten, hetgeen de Porte zeker zeer welkom zou zijn, vermits hare financiën in eene steeds netelige positie verkeeren.

— De inscheping van troepen uit Algerië, welke naar het Oosten bestemd zijn, gaat in Frankrijk met verdubbelde bedrijvigheid voort. Behalve twee regementen infanterie en twee regementen kavallerie, welke reeds in zee gestoken zijn, is eene nieuwe brigade, onder het bevel van den generaal *Lamotte*, en uit twee regementen infanterie bestaande, naar Gallipoli ingescheept. De brigade van den generaal *Lourmel* is uit den Pyraeus te Gallipoli aangekomen.

DUITSCHLAND.

Het regtsgeding tegen den aartsbisschop van Freiburg neemt thans zijn' gewonen loop. De streken, die eenige beweging deden vreezen, zijn bezet, en de troepen bij de inwoners inkwartierd. Dit maakt de boeren geheel gedwee.

Berigten uit Baden van den 6den dezer, door de Berlijnsche *Zeit* medegedeeld, melden dat de krachtige houding, hdie de Badensche regering laatstelijk tegenover de geestelijkheid had aangenomen, aanvankelijk de gewenschte uitwerking scheen te hebben. Door den aartsbisschop was namelijk eene verordering aan zijne onderhoorige geestelijken uitvaardigd,

houdende dat men gedurende door de regering met den Heiligen Stoel aangeknoopte onderhandelingen, van alle verdere stappen tot het verkrijgen van de betwiste regten der Kerk moest afzien; dat dus vooreerst alles in den vroegeren staat zou verblijven, en de geestelijken zelve zich rustig gedragen en der regering geene aanleiding tot verdere dwangmaatregelen geven moesten.

— Te Berlijn heeft zich eene maatschappij voor de oprigting van openbare wasch- en badinrigtingen geconstitueerd met een kapitaal van 200,000 th.

— De stad Berlijn zal aan den prins *van Pruissen*, ter gelegenheid van zijne zilveren bruiloft, eene fraaije massief zilveren tafel ten geschenke gegeven. Zij zal ongeveer 1½ centenaar wegen.

— De Frankfortsche *Postzeitung* behelst eene correspondentie uit Berlijn van den 6den dezer, waarin de Nederlandsche regering beschuldigd wordt bijzondere sympathiën voor het Fransche kabinet aan den dag te leggen. Daarin wordt tevens beweerd, dat door haar van wege Limburg eene verklaring is afgegeven tegen elke deelneming aan het Oostenrijk-Pruissisch defensief en offensief tractaat tegen Rusland.

Te Frankfort is tot dusverre niets van dien aard bekend geworden, dan dat de gezant voor Luxemburg en Limburg verklaard heeft, nopens deze aangelegenheid nog zonder instructiën te zijn. Overigens is daarover nog geen definitief besluit genomen en is deze vraag naar eene commissie verwezen, tot het uitbrengen van een rapport.

— Uit Hannover wordt gemeld, dat dezer dagen nabij Holzgau een kind van vier maanden, hetwelk in een' tuin achter de woning der ouders voor eene wijl onbewaakt was gelaten, door een' lammer-gier is opgenomen en naar het gebergte gevoerd; alle nasporingen om den roover en het kind te ontdekken, zijn tot dusver vruchteloos gebleven.

— De aandacht der staatslieden is thans hoofdzakelijk gevestigd op de bijeenkomst die te Bodenbach (Tetschen) plaats heeft tusschen den Keizer van Oostenrijk en den Koning van Pruissen. Eerstgenoemde vorst is door den graaf *von Buol Schauenstein* en den graaf *von Alvensleben*, die door den Koning van Pruissen met eene zending bij het Weener-hof is belast, — laatstgenoemde door den heer *von Manteuffel*, president van den raad en minister van buitenlandsche zaken vergezeld.

De Keizer en de Keizerin van Oostenrijk, de Koningen van Pruissen en Saksen hebben den 10den Tetschen weder verlaten. Het keizerlijke paar heeft zich naar Prang teruggegeven, terwijl de Koning van Pruissen de reis naar Berlijn heeft voortgezet.

ZWEDEN en DENEMARKEN.

Het Zweedsch ministerie van buitenlandsche zaken heeft den 30sten Mei de volgende bekendmaking uitgevaardigd: „Het Engelsche gezantschap alhier heeft een schrijven van den vice-admiraal sir *C. Napier* medegedeeld, waarin gemeld wordt dat verscheidene, zoo Zweedsche als Deensche handelsvaartuigen, die, onder voorwendsel dat de blokkade niet bekend gemaakt is, beproefd hebben in geblokkeerde havens binnen te loopen, van de kust van Koerland teruggewezen zijn. Dien ten gevolge heeft de opperbevelhebber der Engelsche vloot er op aangedrongen, dat ter algemeene kennis gebragt zou worden, hoe voortaan alle vaartuigen, welke beproeven de blokkade te verbreken, door de Engelsche vloot zullen worden opgebragt." Eene bekendmaking van gelijken inhoud is den 3den dezer ook door het Deensche ministerie van buitenlandsche zaken uitgevaardigd.

— Uit eene geloofwaardige [?] bron wordt berigt, dat Zweden openlijk zich aan de zijde der Westersche mogendheden geschaard heeft en dat de Zweedsche gezant te Petersburg teruggeroepen is.

— J.l. Maandag is te Koppenhage het feest der constitutie gevierd onder verbazenden toevloed van de bevolking uit de provinciën, en dat de orde daarbij geen oogenblik is verstoord.

(Men weet dat dit feest aanvankelijk door het gouvernement was verboden, en dat te dier zake tegen 36 dagbladen der oppositie, zoowel te Koppenhage als in de provinciën der monarchij, vervolgingen waren ingesteld. Wat de reden is dezer veranderde zienswijze van het Deensche kabinet, wordt niet gemeld.)

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 8 Junij.

De hertog *van Newcastle* is tot minister van oorlog benoemd, terwijl lord *Georg Greij* met de portefeuille van het departement van koloniën is belast.

— Een gedeelte der politie van deze hoofdstad zal eerstdaags naar Konstantinopel vertrekken, om aldaar de dienst te helpen waarnemen.

— Den 5den heeft te Sheffield eene volks vergadering plaats gehad, onder voorzitting van den alderman *Solly*, welke door eene menigte volks, zoo verzekerd wordt, ten getale van 10 à 12,000 personen, is bijgewoond. De bekende Hongaarsche uitgewekene *Kossuth* heeft in die vergadering het woord gevoerd, ten gunste van het herstel der nationaliteit van Polen en van Hongarije. De magt van Rusland, heeft hij beweerd, kan niet worden gefnuikt, zonder het herstel van een onafhankelijk Polen. De onafhankelijkheid van Turkije kan niet worden verzekerd, zonder de vestiging van een onafhankelijk Hongarije. Engeland kan en behoort derhalve nimmer de bondgenoot te worden van Oostenrijk, en de Engelschen behooren alzoo, naar zijn oordeel, alles aan te wenden, wat de wet veroorlooft, om te verbinderen, dat de krachten des lands zullen worden aangewend in het belang van onderdrukkers, en tegen dat van de door dezelve onderdrukte volken. Zijne redevoering is van tijd tot tijd met vreugdegejuich beantwoord.

De generaal *Wysocki* heeft openbaar bekend gemaakt, dat er een tijd lang geleden uitzigt heeft bestaan op het oprigten van een Poolsch legioen in Turksche dienst, maar dat de geallieerde mogendheden het voor het oogenblik ongeraden hebben geacht om de Poolsche aangelegenheden aan te roeren, en dat derhalve alles, wat daartoe betrekking heeft, voor een' onbepaalden tijd is uitgesteld; — dat de verwikkelingen in het Oosten, onbevooroordeeld beschouwd, den Polen eene betere toekomst belooven; — dat ook zij hunne beurt zullen verkrijgen, maar zich thans alleen met de hoop daarop moeten vergenoegen, en zich niet te veel haasten met zich naar Turkije te begeven.

— Eergisteren ochtend is te Lewes de oliefabrijk van den heer *Billeter* afgebrand, waardoor eene schade van ruim 8000 £ is veroorzaakt. Bij dit ongeval had de belangwekkende bijzonderheid plaats, dat de uit de barstende vaten zich wijd en zijd verspreidende brandende olie naar de Ouse stroomde en die rivier alzoo over eene groote uitgestrektheid in vlam deed staan; men was zelfs voor een oogenblik beducht voor mededeeling aan andere langs het water gelegen gebouwen, doch het gelukte, het gevaar af te wenden.

— De laatstelijk uit Amerika aangekomen stoomschepen hebben in den Oceaan nog vele ijsvelden ontmoet; zelden, zegt men, zijn de ijsbergen zoo laat en zoo ver zuidelijk gezien. Men twijfelt thans niet meer, of de *City of Glasgow* is te midden van eene dier ijsmassa's verongelukt.

[Zie hieromtrent ook een hier achter medegedeeld stuk uit een Noord-Amerikaansch dagblad.]

— Volgens berigten uit Bombay, tot den 15den Mei loopende, waren 40 Russische officieren en 40 Perziërs te Herat aangekomen. Dost *Mahomed* was ten gunste van een verbond met Engeland gestemd. *Soulitami* daarentegen was meer op de zijde van Rusland.

Tijdingen uit China melden, d.d. 18den April, dat de insurgenten Peking hadden ingesloten. De Engelschen te Shanghae hadden, vereenigd met de insurgenten, de keizerlijken geslagen en op de vlugt gedreven. Eerstdaags zag men eene catastrophe voor den Keizer te gemoet.

Volgens de jongste berigten uit Australië, is er eindelijk ook goud gevonden in de eenige van de Australische koloniën, in welke tot nog toe dat metaal niet ontdekt was.

Van den 10den. Onder het voorzitterschap van den lord-mayor van Londen, heeft ll. Donderdag op *Mansionhouse* eene *meeting* plaats gehad, waarin besloten werd tot het geven van een groot feest in Engelands hoofdstad, ter viering van de alliantie tusschen Engeland en Frankrijk. Een aantal Fransche notabiliteiten zullen genoodigd worden.

— In de Kamer der Lords heeft de minister *Aberdeen* aangekondigd, dat lord *John Russell* het presidentschap van den raad heeft aangenomen, maar dat hij zitting zal blijven houden in de Kamer der Gemeenten.

— Te Glasgow heeft de cholera, na gedurende veertien dagen geene teekenen van bestaan te hebben gegeven, zich op nieuw vrij ernstig geopenbaard.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Junij.

Volgens den *Pays* zal lord *Redcliffe* eveneens teruggeroepen worden als gezant van Engeland te Konstantinopel, op grond dat het noodig zij, om het diplomatieke gezag in dezelfde handen te vertrouwen waaraan het militaire gezag is gelegd. Men verwachtte te Konstantinopel zelfs, dat het vertrek van lord *Redcliffe* zou gevolgd worden door eene wijziging van het Turksche ministerie.

— De admiraal *Baudin* is in 70jarigen ouderdom overleden. Den 21sten Junij 1784 geboren, heeft hij eene schitterende militaire loopbaan afgelegd. In zijne jeugd woonde hij reeds twee gedenkwaardige gevechten bij, dat van de *Semillante* en van de brik *Renard*, waarover hij het bevel voerde. De admiraal *Baudin* was een der uitstekendste krijgslieden van dezen tijd.

Ten gevolge van den dood van den admiraal, slechts sedert 14 dagen tot die hooge waardigheid verheven, is de baron *Mackau* de eenige admiraal van Frankrijk.

— Men spreekt steeds van de komst van Koningin *Victoria* in Frankrijk, en verwacht dat dit bezoek zal plaats hebben tijdens het verblijf van den Keizer en de Keizerin in het kamp van St. Omer.

— Naar aanleiding van de groote tentoonstelling van 1855, zal een nieuw dagblad van staatkundigen en staathuishoudkundigen inhoud, onder den titel van *het Nijverheidspaleis*, in vier talen verschijnen.

— De berigten, welke men uit alle streken ontvangt ter zake van de te velde staande gewassen luiden zeer gunstig en openen de beste uitzigten op een overvloedigen oogst.

BELGIË.

BRUSSEL, 8 Junij.

De heer *Etienne Arago*, een der Fransche uitgewekenen, welke zich hier bevinden, is het land uitgewezen. Men beweert dat hij, niettegenstaande zijne belofte om zich van staatkundige handelingen te onthouden, deel had gehad aan de redactie van den *National*.

Van den 10den. De Belgische regering heeft voor hare rekening genomen de transportkosten der goederen, welke door Belgische inzenders voor de groote Parijssche tentoonstelling bestemd worden.

— De oogst in 1854 belooft bevredigende uitkomsten. Hier en daar hoort men wel eenige klagten aanheffen, doch, over het algemeen genomen zal de oogst van dit jaar de verwachting des landbouwers niet teleurstellen.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal is toegezonden het gewijzigd ontwerp van wet tot wijziging der wetten betreffende de heffing van den accijns op het gemaal.

Nog zijn bij die Kamer ingediend het gewijzigd ontwerp van wet, houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld en eene verandering in het ontwerp van wet tot verlenging van den termijn bij art. 293 der gemeentewet gesteld.

— De commissie uit de Tweede Kamer der Staten Generaal, belast met het uitbrengen van rapport over het verslag van het beheer en den staat der koloniën in de W.-Indiën, over 1851, heeft verslag uitgebragt. In dat stuk wordt o. a. gezegd, dat de commissie met bevreemding heeft opgemerkt dat de in het vorige verslag toegezegde mededeelingen aangaande de behandeling der slaven niet is gedaan, weshalve zij de 5 volgende vragen aan de regering doet: 1). Welken indruk heeft de invoering der nieuwe reglementen in het algemeen op de plantagiën gemaakt? 2) Zijn de slaven met dezelve bekend gemaakt, en zoo ja, op welke wijze? 3). Zijn de reglementen door de directeuren en administrateuren zonder uitzondering behoorlijk uitgevoerd, en zoo neen, hoe dikwijls zijn de strafbepalingen toegepast? 4) Op welke wijze oefent het gouvernement op de naleving der reglementen een geregeld toezigt uit? De commissie heeft hierbij het oog op de administrateuren, van welke sommigen heemraden, dus hunne eigene controleurs, zijn. Zij acht de benoeming van één of meerdere ambtenaren, belast met het toezigt op de behandeling der slaven, hoogst wenschelijk, en is van meening dat eene stoomboot, ten dienste der ambtenaren, om hun onderzoek op niet gezette tijden onverwacht te bewerkstelligen, weldadig werken zou. 5). Worden de verordeningen omtrent de voeding van den slaaf overal en met dezelfde naauwgezetheid opgevolgd?

'S GRAVENHAGE, 10 Junij.

Bij Kon. besluit. van den 2den Junij zullen bij het corps diplomatique worden benoemd twee attachés, hetzij bij het departement van buitenl. zaken, hetzij bij de gezantschappen buitenslands te plaatsen, ieder op eene jaarwedde van *f* 1000. Tot leden der commissie voor het examen voor die betrekking zijn benoemd de heeren: *J. J. Rochussen*, minister van staat, lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, voorzitter; mr. *H. Coch*, hoogleeraar te Leiden; mr. *G. W. Vreede*, hoogleeraar te Utrecht; jhr. mr. *J. de Bosch Kemper*, hoogleeraar te Amsterdam, en mr. *E. J. H. Borret*, lid van den raad van state. De dag van het examen, vóór den 1sten Aug. te houden, zal nader worden bepaald.

— Onderscheidene couranten hebben dezer dagen gemeld dat de Tweede Kamer waarschijnlijk eerst tegen *het midden van Julij* hare werkzaamheden zou hervatten. De *Nederlander* houdt dit berigt voor onjuist, en acht het waarschijnlijk, dat de memorie van beantwoording op het reglement van beheer voor Oost-Indië binnen weinige dagen zal inkomen en dat alsdan de bijeenkomst der Kamer tegen *het begin van Julij* zal worden bepaald.

— Bij de herstemming voor de verkiezing van een lid der Tweede Kamer alhier, in plaats van den heer *Rijk*, overleden, heeft de heer *J. P. Delprat* 531, de heer *R. F.* baron *van Raders* 349 stemmen bekomen. De heer *J. P. Delprat* is alzoo tot lid van de Tweede Kamer verkozen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft op nieuw, bij circulaire van den 5den Junij 1854, de aandacht der gemeentebesturen gevestigd op de verpleging bij familiebetrekkingen, van aan krankzinnigheid lijdende personen. De bij deze hernieuwde circulaire gegeven wenken hebben bepaald ten doel, de behoorlijke verzorging dier ongelukkigen, waardoor kan voorkomen worden de verslimmering der lijders alsmede de vergroeijing der ledematen door het binden en boeijen en welke laatste onmenschelijke behandeling niet zelden schijnt te worden toegepast. — Zoo daartoe mogelijkheid bestaat, geeft de minister immer de voorkeur aan de verpleging in een geneeskundig gesticht.

— Heden is z. e. de baron *v. Zuylen v. Nyeveld*, benoemd tot gezant te Konstantinopel, uit deze residentie vertrokken.

— In de residentie zijn aangekomen en aan het *Hotel de Nederlanden* afgestapt, de kapiteins in Russische dienst *G. W. Davids*, *A. Heitman* en *W. Marshof*.

— Z. M. heeft weder ter beschikking gesteld voor eene harddraverij te Leeuwarden, een *gouden zweep*. — Ter beslissing van de vraag, in welke plaats de wedstrijd van de handboogschutterijen in N. Braband zal plaats hebben, waarvoor Z. M. *f* 500 heeft toegekend, zal te Tilburg eene vergadering gehouden worden.

— Door de kamer van koophandel en fabrijken te Dordrecht, is aan den commissaris des Konings in de provincie Zuid-Holland, een adres ingediend ter zake der tucht op de koopvaardijschepen.

— In het naburige 's Gravesande hebben er op de Pinksterdagen eenige ongeregeldheden plaats gehad, ten gevolge van de afschaffing der kermis en het vroegtijdig sluiten der dorpsherberg. Een detachement dragonders, bestaande uit een wachtmeester, een' brigadier en twaalf man, bevindt zich thans in die gemeente, om verdere wanordelijkheden te voorkomen. Ook heeft het regement dragonders, in de residentie in bezetting, eergisteren eene militaire wandeling in het Westland gedaan, hetgeen een' goeden indruk had gemaakt.

— Naar men uit Stokholm dd. 2den Junij meldt, is bij koninkl. besluit het stoken van brandewijn, van den 15den Nov. tot het einde dezes jaars verboden.

— Uit Rome verneemt men van den 3den dezer, dat H. K. H. prinses *Marianne der Nederlanden*, na eene lange afwezigheid aldaar is teruggekeerd, om gedurende dezen zomer de haar toebehoorende villa Mattei te bewonen.

AMSTERDAM, 10 Junij.

Uit Naarden schrijft men aan het *Handbl.*, dat door het depart. van Oorlog bevel is uitgevaardigd, alle onder de vesting behoorende forten te wapenen.

— Eergisteren hield de gewestelijke vereeniging Noord-Holland des Nederlandschen onderwijzers-genootschaps te Amsterdam, hare tiende jaarlijksche algemeene vergadering, onder presidium van den heer *J. Braun*, die de vergadering met eene gepaste toespraak opende over de vraag: „*Is het onderwijzersgenootschap wel een echt Nederlandsch*, of *is het meer* — naar zeggen van sommigen — *een Groningsch genootschap?*" welke vraag in eerstgemelden zin beantwoord werd.

— De heer mr. *J. van Lennep* heeft gemeend, zich tegen de over de eenparige afkeuring, welke zijne in luimigen trant geschrevene en geillustreerde *Tafereelen uit de geschiedenis des Vaderlands* hebben ondervonden, te moeten verantwoorden. Wij willen op de zaak liefst niet terugkomen. Wij vermelden alleen, dat de schrijver aan het slot zijner Verantwoording aankondigt, dat het vervolg dezer Tafereelen, ofschoon gereed liggende, *niet* zal worden uitgegeven, maar dat welligt later een soortgelijk werkje *in ernstigen trant* door hem zal worden in het licht gegeven.

— De *Shipping and Mercantile Gazette*, van het berigt in sommige Engelsche dagbladen sprekende (en waarvan ook wij reeds gewaagd hebben), volgens hetwelk twee of drie kapiteins van Hollandsche schepen in Londen gearresteerd zijn wegens een zeer vermoedelijk plegen van bedrog jegens hunne lading, heeft dienaangaande berigten ingewonnen, welke zij zegt, dat niet van dien aard zijn, dat eene zoodanige ernstige beschuldiging geregtvaardigd wordt. Twee Hollandsche kapiteins, namelijk *R. Rijhen*, van het schip *Jantina Annechina* en *A. de Haan*, van het schip *Henriette*, te Amsterdam te huis behoorende, bevinden zich in de gevangenis, ten gevolge van een proces wegens schulden, door te beschikken over hunne lading graan te Konstantinopel, te Galatz ingenomen, en wel om daardoor gebruik te maken van eene hooger vracht dan bedongen was. De beschuldigden echter zeggen dat, toen zij zich te Konstantinopel bevonden, het graan beschadigd was, zoodat zij niet anders in de bestaande omstandigheden konden handelen, dan zich van hetzelve op die wijze te ontdoen. De zaak zal alsnu gebragt worden voor het *Court of Exchequer* wegens het verbreken van charter-contracten. Het blad voegt er ten slotte de hoop bij, dat de daadzaken het gedrag van de kapiteins zullen regtvaardigen.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 12 Junij. Vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Annechiena, kapit. *D. de Jonge*, van Oude Pekela, met ballast naar Archangel.

Binnengekomen te Amsterdam den 8 Junij, kapt. *Visser* de Vr. Luppiena, v. Leer. — Te Texel den 8 Junij, *Olthoff* Jantina, v. Newcastle; *de Jonge* Onderneming, v. Sunderland; den 9den *Boswijk* Jantina, v. Riga. — In het Vlie den 7 Junij, *Huges* Johan Gerard, v. Frederikstad. — Te Brielle den 8 Junij, *Voordewind* Hillegonda, v. Port Kunda. — Te Bahia den 4 Mei, *Jonker* Salland, v. Antwerpen. — Te Valparaiso den 8 April, *Jaski* Catharina Johanna, v. Amst. n. Francisco. — Te Halifax den 15 Mei, *Wieringa* Anske Berg, v. Rott. — Te Konstantinopel den 25 Mei, *van der Veen* Mevr. Winkel, *Hooghoudt* Hillechina en *Post* Eltje Berg, alle 3 v. Galatz n. Falmouth. — Te Cevita Vecchia den 26 Mei, *Gust* Antonia Francina, v. Marseille. — Te Seville den 26 Mei, *Stuit* Tjakina Wicherdina, v. Glasgow; *Jonker* Zwanette, v. Hamburg. — Te Barcelona den 30 Mei, *Veen* Alida, v. Liverpool. — Te Marseille den 4 Junij, *Potjer* Geertruida Jacoba, v. Maram. — Te Alicante den 27 Mei, *Engelsman* Gezusters Boll, v. Livorno. — Te Vigo den 23 Mei, *Niehoff* Jantina Jetskelina, v. Clyde. — Op de Loire den 4 Junij, *Schuur* Joh. Ettina, v. Christiansand. — Te Rouaan den 5 Junij, *Wijbus* Vriendschap, v. Dordrecht. — Ter reede van Seaford den 5 Junij, *Waterborg* Fennegiena, v. Antw. n. Hull. — Te Gend den 6 Junij, *Gooseus* Geertruida, v. Riga. — Te Londen den 5 Junij, *Edema* Margaretha Gezina, v. Memel; *Sap* Joanne Jacoba, v. Koningsb.; *Folders* Weldaad, v. Skive; *Heida* Onderneming, v. Thisted; den 6den *Pekelder* Heidewyka, v. Groningen; *de Groot* Twee Zusters, v. Workum; den 7den *Schels* Catharina, v. Pillau; *Kars* Roelfina, v. Stettin. — Te Dartmouth den 6 Junij, *Tap* Maria Beerta, v. Lubeck. — Te Dundee den 4 Junij, *Bakker* Geertr. Femina, v. Memel. — Te Kirkaldy den 4 Junij, *van Deest* Jacobus, v. Memel. — Te Middlesbro den 2 Junij, *Konterman* Vr. Renske, v. Holland. — Te Grimsby den 4 Junij, *Meeter* het Vertrouwen, v. Memel. — Te Lynn den 4 Junij, *Kwint* Jantina, v. Rugenwalde. — Te Yarmouth den 4 Junij, *Mulder* Gesina, v. Memel; den 5den *Slager* Jan Hendrik, v. Groningen. — Te North Shields den 7 Junij, *van Dalen* Eendragt, v. Delfzijl. — Te Hamburg den 6 Junij, *Muntendam* Jacoba, v. Termunterzijl. — Te Bremerhaven den 6 Junij, *Bleeker* Hendrika Jacomina, v. Groningen. — Te Altona den 5 Junij, *Bekkering* Annechiena, v. Amst. — Te Travemunde den 5 Junij, *Lukkien* Jettina Roelina, v. Amst.; den 7den *Drent* Anna Catharina, v. Antwerpen. — Te Warnemunde den 4 Junij, *Stoeldraijer* Adriana, v. Antw. — Te Dantzig den 3 Junij, *de Boer* Johannes, v. Harlingen; *Drewes* Hendrika en *Zijl* Alpha, beide v. Koppenhage; den 6den *Kolk* Dankbaarheid, v. Bordeaux; *Prak* Rensina, v. Londen; *van der Woude* Gezina Gezina, v. Newcastle; *Prins* Roelfina, v. Amst.; *Pik* Irene, v. Dordrecht; *Bossinga* Wies Gesina, v. Delfzijl, *Westenborg* Diewerdina, v. Hobreë; *Jager* Belina, v. Koppenhage; den 7den *de Jong* Vr. Martha, v. Hamburg; den 8sten *Smit* Antje, v. Dokkum. — Te Pillau den 7 Junij, *Blouw* Gesina, v. Liverpool; *Dik* Meinkina, v. Londen; *Doewes* Geerdina en *Brouwer* Agiena Undina, beide v. Hull; *Huizinga* Margaretha, v. Newcastle; *Klaassens* Ceres, v. Hamburg; *Adema* Antje Antje, v. Stavanger. — Te Memel den 2 Junij, *de Weerd* Groot Lankum, v. Amst.; *Duijf* Jonge Duijf, v. Bremen; den 3den *Biese* Elsiena, v. Londen; *Zwieting* Petrus Horreus, v. Hamburg. — Te Bolderaa den 5 Junij, *Pot* Anna Arendina, v. Schiedam. — Te Frederikstad den 27 Mei, *Wijma* Stad en Lande, v. Harlingen. — Te Bergen den 1 Junij, *Buining* Magdalena, v. Riga. — Te Sleeswijk den 30 Mei, *de Haan* Jantina Gezina, v. Newcastle. — Te Koppenhage den 3 Junij, *Albers* Gesina Jantina, v. Goole. — In het Agger-kanaal den 27 Mei, *Lieffijn* Goede Verwachting, v. Hannover; den 28sten *Zoeler* Catharina, v. Groningen. — Te Brunshausen gepasseerd den 8 Junij, *de Jonge* Jantina, v. Koningsbergen.

Binnengekomen te Texel den 10 Junij, kapit. *Schrikkema* Anna Elisabeth, v. Cardiff. — Te Helvoet den 10 Junij, *van Calcar* Helena Christina, v. Banjoewangie. — Te Brielle den 10 Junij, *Eisinga* Cath. Charlotte, v. Boness. — Te Maassluis den 10 Junij, *Hazewinkel* Bernardus, v. Hartlepool; *van der Werff* Wilhelmina, v. Archangel; *van der Star* Maria, v. Dantzig. — Te Porto den 1 Junij, *Hazewinkel* Jonge Lieffert, v. Newcastle. — Te Nickerie den 26 April, *Kikkert* Voorwaarts, v. Charlestown. — Te Philadelphia den 25 Mei, *de Boer* de Jonge Jacob, v. Amst. — Te Smirna voor den 27 Mei, *Zeijlinga* Agatha, v. Konstantinopel, om eene lading voor Engeland in te nemen. — Te Marseille den 6 Junij, *Gust* Antonia Francina, v. Cevita Vecchia. — Te Bristol den 8 Junij, *Schaap* Jan Jacob, v. Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 8 Junij, kapit. *Kwint* Johanna, n. Husum; den 9den *Wijgers* Johannes Hermanus, n. Suriname; *Vaalman* Aurora en *Kuiper* Cath. Johanna, beide n. Archangel; *Heins* Georgina, n. Hamburg; *Konter* Jonge Brechtus en *Meijer* Cornelia, beide op avontuur. — Van Lissabon den 25 Mei, *Hazewinkel* Jonge Lieffert, n. Porto. — Van Deal den 5 Junij, *Roelfsema* Alphart, n. Triest. — Van Bristol den 5 Junij, *Mulder* Zorg en Vlijt, n. Memel. — Van Barmouth den 5 Junij, *v. d. Wal* Geerdina, n. Archangel. — Van Dublin den 6 Junij, *Gust* IJzerstaven, n. Amst. — Van Dundee den 4 Junij, *Giezen* Nijverdal en *Smit* Alegonda Rensina, beide n. de Oostzee. — Van Hull den 5 Junij, *Jager* Jeanne Agathe, n. Archangel; *Prins* Odelia en Maria, n. Newcastle. — Van Hamburg den 6 Junij, *Suk* Welvaart, n. Antw.; den 7den *Veeling* Catharina, n. Hull; *Gnodde* Jonge Jan en *Sap* Broederliefde, beide n. Memel; *Prins* Jonge Barend, n. Termunterzijl; den 8sten *Gort* Vriendschap, n. Dantzig; *Gort* Frouwina Steenhuizen, n. Flensburg. — Van Swinemunde den 6 Junij, *Faber* Johanna Mulder, n. Norrköping. — Van Dantzig den 2 Junij, *Pomper* Margaretha, n. Amst.; *Boiten* Fossiena Siers, n.

...stw. — Van Memel den 3 Junij. *Brouwer* Argo, n. Londen; ...n *Driesten* Grunns en *de Groot* Elsina Arendina, beide n. Engeland. — Van Pillau den 7 Junij, *Nieveen* Jacoba Catharina, n. Amsterd.; *Onnes* Twee Gezusters, n. Londen; *de Jonge* Catharina Cornelia, n. Hull; *Drent* Morgenster en *Scherpbier* Elsje, beide n. Engeland. — Van Koppenhage den 3 Junij, *Das* Hermanna ...na, n. de Oostee; den 7den *Pronk* Wilhelmina Maria, n. Dantzig. Vertrokken van Texel den 10 Junij, kapit. *Bok* Elisabeth, n. Archangel. — Van Brielle den 10 Junij, *Schut* Coert Cornelius, ...*aalman* Catharina, *Smilde* de Hoop, *Feijes* de Jonge Klaas, ...*ekke* Hillechina, *Heeres* Susanna, *Jongman* Margritha Augusta, ...*in jr.* Nestor, *Willinga* Catharina, *Bekkering* Gezina *Karst* ...*ariba* Alida en *Gruppelaar* Hillechina, alle 12 n. Archangel; ...*itman* de Twee Gebroeders, op avontuur. — Van Belfast den 6 Junij, *de Boer* Gesina, n. Cardiff. — Van Montrose den 6 Junij, *Bakker* Epimachus, n. Archangel. — Van Dundee den 7 Junij, ...*Boer* Henderika, n. Brake. — Van Hull den 8 Junij, *Legger* ...melina, n. Elseneur; *Visser* Ymke Visser, n. Christiania.

Zeilklaar te Alicante den 27 Mei, kapit. *Boon* Annegiena, n. ...elfast. — Te Londen den 7 Junij, *Loman* Roelfina Gerardina, n. Archangel; *Karsens* Onderneming, n. Hamburg; *de Boer* Jantina ...nquelia, n. Rott. — Te Liverpool den 6 Junij, *de Boer* Henrica, n. Batavia.

In lading te Liverpool den 6 Junij, kapit. *Bakker* Mina en Willem en *van Wijk* Jantje, beide n. Archangel.

ZOUTKAMP, 11 Junij. Binnengekomen den 9 Junij, kapit. *Hanbroek* Antje Witzenborg, v. Apenrade; *Jonkhoff* Eendragt, v. Noorwegen.

Zeilklaar kapit. *van der Meer* Cornelia Jacoba, n. Yarmouth ...*nenga* Twee Gezusters, n. Poole.

OOSTMAHORN, 11 Junij. Ter reede gearriveerd den 7 Junij, kapit. ...*oops* Catharina, van Bremen, *Mudder* Margaretha, van Emden, ...ide n. Amsterdam; *Visser* Hillegonda Maria en den 8sten *Foppes* ...olaus Theodorus, beide v. Oudsoen n. Dockum; den 9den *Rodahl* Fortrina, v. Leer n. Makkum.

Vertrokken den 7 Junij, kapit. *Busschen* Hendrika, v. Amst. n. Harburg; den 9den *Postma* Magrietha, v. Stavoren n. Vegesak; ...n 10den *de Haan* Anna Jantina, naar Oudsoen, *Bakker* Maria, ...*ukema* de Marne en *de Jonge* Annechiena, alle 3 n. Archangel ...alle 4 v. Groningen.

HARLINGEN, 9 Junij. Binnengekomen den 4 Junij, kapit. *Haijer* de Hoop, v. Riga; den 7den *Spithorst* Lubbegina, v. Whatsstein; ...*Groot* Arendina, v. Christiansand; *Blauw* Annegina, v. Oud...n; den 8sten *Bakker* Zwaantina, v. Hamburg; *Brouwer* Elzina, ...Christiansand.

Vertrokken den 10 Junij, kapit. *Jansen* Josephine, *van der Wal* ...dust, *Visser* Maria en *Ebes* Grietje, alle 4 n. Noorwegen; ...*nneke* Boudina, n. Schotland.

TERMUNTERZIJL, 10 Junij. Binnengekomen den 6 Junij, kapit. ...*elvis* Catharina Groenewold, v. Papenborg; den 8sten *de Cock* ...llechien en *Boswijk* de Vr. Hendrika, beide v. Noorwegen; den ...den *Scholten* de Vr. Mettina, v. Hamburg.

Vertrokken den 5 Junij, kapit. *Hulzebos* de Vr. Catharina, naar ...alte; den 6den *Dooijen* Dorothea, n. Noorwegen; den 8sten *Dou...s* Venus, n. Norden; *Beerthuis* Thedina, *Pasman* Maria, *Pas...n* de Vr. Elisabeth en *Burman* Gezina, alle 4 n. Leer; den 9den ...*gger* Geerdina, *Riepma* Agatha en *Dik* de 4 Gezusters, alle 3 n. Noorwegen; den 10den *Groenewold* Magrietha, n. Hamburg.

DELFZIJL, 10 Junij. Binnengekomen den 8 Junij, kapit. *van der Werff* Alida, v. Frederikstad; den 9den *Mulder* Magrietha, v. ...haus; *Pot* de Hoop en den 10den *van Wattum* Hinderika, beide v. Oudsoen; *Siemers* die Frau Frauke, v. Bremen.

Vertrokken den 9 Junij, kapit. *Pronk* Geertruida, v. Oldersum; ...*Jonge* Jantiena Engelina, *Nanning* Klasiena en *Pot* de Vrouw ...tina, alle 3 n. Noorwegen; den 10den *Santjer* de Vr. Trijntje, v. Oldersum; *Schreuder* Sylina Titia, *Dijkstra* de Drie Gezusters, ...*renberg* de Vriendschap, *Wolkammer* Alberdina en *Polee* Reina ...endina, alle 5 n. Noorwegen; *Schuitema* Eendragt, n. Stettin.

HAMBURG, 6 Junij. De Harlinger Groenlandsvaarder Dirkje ...eena, komm. *Mehlen*, had den 6 Mei 600 robben geslagen.

ELSENEUR, 6 Junij. Het schip Dina Immechina, kapit. *de Jongh*, ...n Port Kunda n. Rotterdam, is alhier binnengeloopen om de ...mpen na te zien.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

...Junij. Pik, Jacoba Hazewinkel, v. Stettin n. Macduff, m. beender.
Heeren, Anna, v. Memel n. Gent, m. vlas.
Klein, Tweel. Daniel en Wilco, v. Amst. n. de Oostz., m. ball.
de Vries, Theodore, v. Newc. n. Koppenh., m. steenkool.
Mulder, 3 Gezusters, v. Harlingen n. Memel, m. ballast.
— Voogd, Jac. Christ., v. Harlingen n. Memel, m. ballast.
de Jonge, Maria, v. Hull n. Memel, m. boomwol.
Schuur, Aaltje Pronk, v. Hull n. Memel, m. zout.
Brugma, Nina Burboven, v. Londen n. Memel, m. stukgoed.
Nanninga, Vriendschap, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Kuperus, Alida, v. Hull n. Memel, m. boomwol.
Dijk, Maria, v. Rott. n. Rugenwalde, m. ijzer.
Bakker, Johanna, v. Amst. n. Riga, m. stukgoed.
— Bakker, Vriendschap, v. Lynn n. de Oostzee, m. ballast.
Giezen, Jufvr. Hillegonda, v. Memel n. Aberdeen, m. vlas.
v. d. Wijk, Franciska, v. Memel n. Londen, m. haver.
Visser, Vriendschap, v. Riga n. Amst., m. planken.
— Schuring, Antje, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
Bakker, Stad Goor, v. Dantzig n. Londen, m. talk.
Gialtz, Helena, v. Bahia n. Stockholm, m. suiker.
— Alberts, Gesina Jantina, v. Goole n. Kopp., m. steenkool.
Ellens, Lamm. Margonda, v. Bergen n. de Oostz., m. haring.
Kaszens, Gustaaf Willem, v. Bergen n. de Oostzee, m. zout.

De wind den 2 Junij Z., Z.Z.W.; den 3den O.N.O., N.O.; den ...n N.O., N.W., W.N.W.; den 5den N.N.O., N.N.W.; den 6den N.O.; den 7den N.N.O., N., N.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 3 Junij. In deze week werd weinig verscheept ...liggen nog vele schepen zonder vracht. Naar Londen 5 sh. à 5 sh. 3 d., de Humber 4 sh. 9 d. p. qr. tarwe, Bergen f 27 p. last henn.

MEMEL, 1 Junij. Naar Amsterdam f 30 en 15 pCt. per last ...nep, Gend f 30 met 5 pCt. per last vlas, Londen 36 sh. per ...n talk, 56 à 57½ sh. per ton vlas, Liverpool 65 sh. per dito.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 9 Junij.

TARWE.		Veen	64 ℔ f 7,10	Witte Voer	40 ℔ f 4,40
...de	70 ℔ f	»	66 » » 7,50	Zw. Voer	36 » » 3,75
Oml.	68 » » 11,40	GERST.		»	38 » » 3,95
	70 » » 12,10	Winter	54 ℔ f 5,35	»	40 » » 4,15
	72 » » 12,70	»	56 » » 5,75	»	42 » » 4,35
Old.	68 » » 11,20	»	58 » » 6,15	BOONEN	
»	70 » » 11,80	Zomer	54 » » 4,85	Paardeb. f 7/ f 7,50,75	
»	72 » » 12,40	»	56 » » 5,25	ZADEN, ENZ.	
»	» »	Knobbe	60 » » 5,70	Old. Koolz. f	
ROGGE.		»	62 » » 6,10	Oml. dito f	
Inl.	64 ℔ f 8,80	HAVER.		Oostfr. dito f	
»	66 » » 9,20	Dikke	36 ℔ f 3,95	Zomerzaad f	
»	68 » » 9,60	»	38 » » 4,15	G. Mosterdz. v. f	
»	70 » » 10,00	»	40 » » 4,35	Lijnzaad f a. f	
»	» »	»	42 » » 4,55	Dederzaad f	
BOEKWEIT.		»	44 » » 4,75	GrGortpm. f 9,75 f 12,25	
Zd.	64 ℔ f 7,40	»	46 » » 4,95	Par. 100N. ℔ f 14,25 tot	
»	66 » » 7,75	»	48 » » 5,16		f 14,50
»	68 » » 8,20	»	50 » » 5,35	Raapolie p.v. f 35½ f 36	
»	64 » » 7,20	Witte Voer	36 » » 4,00	Prijs der Boter	
Zand	66 » » 7,60	»	38 » » 4,20	Hooiboter ⅛ ton f 15	

Tarwe met weinig handel in een doen. — Rogge als genoteerd ...consumtie sleepend afgaande. — Boekweit iets trager. — Gerst ...uw en 10 cts. lager verkocht. — Haver weinig begeerd en iets ...er afgaande. — Boonen prijshoudend. — Koolzaad stil. — ...t flaauw.

LEEUWARDEN, 9 *Junij*. De prijs der Boter was heden f 35,00

ROTTERDAM, 8 *Junij*. Rogge: 146 ℔ Engelsche f 315; ... ℔ Arch. f 290 a f 295; 142 ℔ dito f 285, f 290; 146 ℔ ...essa f 290; 147 ℔ dito f 290 bij partij. — Boekweit: Noord...b. f 262; Oostvriesche f 250.

Van den 10*den*. Tarwe: 162, 163, 164 ℔ Bovenl. f 440, f 445, ...50; 158, 161 ℔ dito f 430, f 435; 160 ℔ Kubanka f 405 — ...gge: 147 ℔ Eupatoria f 300, f 305; 144 ℔ Burgas f 292 en ... ℔ N. Pruissische f 288 bij partij; 143, 144 ℔ Archangel ...90, f 300.

AMSTERDAM, 9 *Junij* Tarwe: 138 ℔ Kub. f 440; 133 ... dito f 400; 133 ℔ dito f 385; 129 ℔ o. b. Pools. f 482, beide ...partij; 132 ℔ o. Pommer f 470, f 475; 133 ℔ Amerik. f 480 ...partij. — Rogge: 120 ℔ n. Petersb. f 287, f 284; 117 ℔ n. Archangel f 278; 125 ℔ n. Holsteins f 305; 120 ℔ n. Odessa f 295; ... ℔ o. Pruis. f 347; 115 ℔ o. Gedr. f 265; 118 ℔ Pruis. f 288. — ...st in een doen: 115 ℔ Deensche f 224; 113 ℔ dito f 218; 101 ...Vriesche Winter f 188 alhier; 101, 103 ℔ dito f 190, f 195 aan ...molen. — Boekweit nagenoeg onveranderd en alleen in puike ...rten verkocht: 124 ℔ Holst. f 270; 123 ℔ Nijkerker f 275. Koolzaad ½ p. vl. hooger: Pommer Rubs op 9 vat 67½ p. vl.; dadelijk 68½ p. vl.; Sept. 66½ p. vl.; Nov. 67 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 104 ℔ Riga f 285; 109, 110 ℔ Chyprus f 395; 106 ℔ Windau f 280. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen: op 6/w. f 38,50; Vlieg. f 37,25; Sept. f 37,50 a f 37,75; Oct. f 37,75; Nov. en Dec. f 37,75 a f 38. — Lijnolie wel zoo aangenaam: op 6/w. f 38,50; Vlieg. f 37,25 a f 37,50. — Hennepolie op 6/w. f 41,75; Vlieg. f 40,50.

Van de in veiling, op den 6den dezer, opgehouden Hennep zijn eenige kavelingen uit de hand afgedaan. Overigens is er weinig in het artikel omgegaan; Petersb. Half-rein werd met f 94 betaald. Tegen den 26sten dezer is in veiling aangeslagen eene partij Pernau Pas, Memelsche Uitschot en dito Brak.

LONDEN, 9 *Junij*. De aanvoer van vreemd graan blijft aanzienlijk. De prijzen van inl. en vreemde Tarwe hebben heden geene verandering ondergaan; er waren ook weinig koopers. Gerst ging tragelijk van de hand. Boonen en Erwten onveranderd. Haver zeer vast op de prijzen van j.l. Maandag.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 9 *Junij*. Runderen niet ter markt, kalveren weinig en wel verkoop. De aanvoer van schapen en lammeren, varkens en biggen was minder dan de vorige markt, ofschoon er toch nog al wat aanwezig was; ter verzending werd weinig gedaan, maar tevens is er tegen vorige prijzen wel gehandeld. In lammeren en biggen heerschte een vlugge verkoop.

LEEUWARDEN, 9 *Junij*. De veemarkt was heden ruim voorzien; de prijzen waren dalende, zoodat de koers van l.l. Vrijdag niet kon bedongen worden; zulks ondervonden zoowel de vette- als kalf- en melkbeesten. Vette kalveren, schapen en varkens veel aangevoerd, maar de prijzen insgelijks teruggaande.

LONDEN, 9 *Junij*. De handel was heden over het algemeen tamelijk levendig en de prijzen ondergingen meerendeels eene verhooging van 2 d. De voorraad van runderen en schapen was matiger dan voor acht dagen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 10 *Junij*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 57⅞, 58¼, 58⅛; Dito Dito 3 pCt. 69½; Dito Dito 4 pCt. 86¾, 87, 86⅞; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 85¾; Handel-Maatschappij 4½ pCt. 118¼; Aand. Ned. Bank 120½. — BELGIE, 2½ pCt. 46⅝, 46¾; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 47, 47⅛, $47\frac{1}{16}$. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 66⅞. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 19, 19⅛, 19; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $35\frac{13}{16}$, 35⅞; Coup. Bewijzen $4\frac{9}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 35½, $35\frac{11}{16}$, $35\frac{9}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 97½, 98, 97½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 77¾; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 77. — POLEN, Certific. 4 pCt. 67, 67¼; Dito Aand. m. Loten fl. 500 f 138. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61¼, $61\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. $31\frac{5}{16}$, 31⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. $31\frac{5}{16}$, 31⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. $73\frac{11}{16}$, 73¾; Amerik. Bank-Act. 3⅜, $\frac{7}{16}$; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 99⅜; Mexik. $22\frac{1}{16}$, ¼, ⅛; Dito Onbep. $22\frac{1}{8}$, ¼, $\frac{1}{16}$; Gren. Uitg. $6\frac{7}{16}$; Venez. 4 pCt. 25⅝; Phil. L. N. 81; Dito H. N. 91; N. 5 pCt. Metall. 1854 73¼.

Bij eenige affaire in Integralen was heden de stemming in onze binnenl. fondsen iets aangenamer. — Voor de meeste soorten van vreemde effekten waren insgelijks betere koersen te bedingen, bij eenigen omzet in Oostenrijksche en Spaansche.

Braz. 1839 v. 100 £ 95; Venez. Onb. St. 24⅛, ¼; Gren. Onb. St. 17⅛, $\frac{3}{16}$; Bl. Gr. v. 500 £ 4⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58⅛ a $\frac{3}{16}$; Spaansche 1 pCt. 19; Binnenl. 3 pCt. 35¾; Metall. 5 pCt. 61¼.

AMSTERDAM, 11 *Junij*. EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur. Integralen 58⅛. Spaansche 1 pCts. 19, $\frac{1}{16}$. Binnenl. 3 pCts. 35¾, $\frac{11}{16}$, ⅝. Portug. 3 pCts. $35\frac{9}{16}$, ⅝, ½. Metallick 5 pCt. 61¼. Mexik. $22\frac{1}{16}$.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

WISSELKOERS.

Londen kort f 11.72½; Id. 2/m. f 11.60; — Hamburg kort f 35½; Id. 2/m. f 35¼.

ADVERTENTIEN.

*** Bij den ondergeteekende is nog in dank ontvangen voor de buurt **ERBEEK**, Gemeente **Hall**, tot **opbouw** van eene **eigene Kerk** en **Pastorij**, van een Bijbellezend Gezelschap f 5, van Mevrouw H. f 5.

M. A. AMSHOFF.

BUITENGEWONE VERGADERING

van de LEDEN der MAATSCHAPPIJ van **Land- en Tuinbouw *de Marne***, op WOENSDAG den 14den Junij 1854, des namiddags te 5 uur, in het GEBOUW der Maatschappij, te *Wehe*.

Dr. J. DOORENBOS,
Secretaris.

VERGADERING van de AFDEELING *WESTERKWARTIER* van **Bijbel- en Zendelinggenootschap**, op ZONDAG den 18den Junij e.k., te *Tolbert*, des namiddags te drie uur, ten Huize van den Logementhouder G. J. REITSEMA; de **openlijke rede** in de KERK te vijf uur, door Ds. **B. DRIJBER**, Pred. te *Grijpskerk*.

H. W. HEMMES, *Secretaris.*

*** GEWONE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 21sten Junij 1854, des avonds te 7 uur. — Raadpleging over de Punten van Beschrijving, ter algemeene Vergadering te *Amsterdam*. — Verslag der Commissie over de Herhalingscholen, enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

VINDICAT ATQUE POLIT.

EERSTE

Studenten-Zomerconcert,

op **WOENSDAG** den 14den Junij, in de ZAAL van de Societeit de HARMONIE. Aanvang des avonds te 6½ uur.

DE HARDDRAVERIJEN

te ***APPINGEDAM*** zullen dit jaar worden gehouden op den ***Scharreweersterweg***, op **Donderdag den zesden Julij eerstkomende.**

Namens Burgemeester en Wethouders:
H. J. BEBINGH,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. VEENHOVEN,
Med. Art. Obstet. & Chir. Doct. te *Hoogezand*,
met
G. J. DE BOER.

GRONINGEN, 8 Junij 1854.

*** Getrouwd:

T. JOUSTRA,
van *Sneek*,
met
J. VAN DER HOEK,
van *Kromwal*.

WEIDUM, 8 Junij 1854.

*** Getrouwd:

J. R. BOOIJ, van *Groningen*,
Weduwenaar van A. H. VELDKAMP,
met
W. E. BRUINS, van *Kleinemeer*,
Wed. van H. R. WANNINGEN.

SAPPEMEER, 10 Junij 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

E. POST STREEMAN,
Apotheker,
met
I. TEN BRINK.

MEPPEL, 11 Junij 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen beviel mijne Echtgenoot, ANTJE T. KUIPER, van eene DOCHTER.

WESTERLEE, 6 Junij 1854.

HINDR. K. SCHRAGE.

*** Bevallen van eenen ZOON C. M. DE COOK, geliefde Echtgenoot van

W. BROUWER.

GRONINGEN, 7 Junij 1854.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* W. H. SWIJGHUISEN REIGERSBERG, geb. SCHOLTENS.

RODERWOLDE, 8 Junij 1854.

*** TOLBERT, 8 Junij 1854. Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON A. L. MEIJER, geliefde Echtgenoot van

E. VAN BOLHUIS, *P.t.*

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER GRIETJE GROENEWOLD, geliefde Echtgenoot van

T. HOEKZEMA.

GRONINGEN, 10 Junij 1854.

*** Bevallen van een' *ZOON* M. C. WREESMAN—WARREN.

GRONINGEN, 10 Junij 1854.

*** Heden beviel van eenen ZOON M. VARKEVISSER, geliefde Echtgenoot van

H. R. ROELFSEMA.

GRONINGEN, 11 Junij 1854.

*** Na eene echtvereeniging van 63 jaren, ontsliep heden mijn waarde Echtgenoot, de Heer GILLIS MENALDA, in den ouderdom van bijna 88 jaren.

GRONINGEN, 12 Junij 1854.

J. A. MENALDA—HESSELINK.

*** Bij den Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA**, in de O. Boteringestraat, kan men zich bij voortduring **abonneren** op eenen

LEESCIRKEL VAN TIJDSCHRIFTEN,

waarin thans gelezen worden: *het Album der Natuur*, — *de Economist*, — *Europa*, — *de Gids*, — *de Globe*, — *de Huisvriend*, — *Iris*, — *de Konst- en Letterbode*, — *de Maandelijksche Kronijk*, — *de Lectuur voor de Huiskamer*, — *het Leeskabinet*, — *het Leesmuseum*, — *Letteroefeningen*, — *Maria en Martha*, — *Nederl. Museum*, — *Nederland*, — *het Pantheon*, — *de Recensent*, — *de Stads- en Dorpsbibliotheek*, — *de Tijd*, — *onze Tijd en de Tijdspiegel;* — benevens de volgende **Jaarboekjes** en **Almanakken:** *Aurora*, — *Muzen-Almanak*, — *Holland*, — *Erato*, — *Alm. v. h. Schoone en Goede*, — *het Zaanl. Jaarboekje*, — *Zeeland*, — *de Friesche-*, *Geldersche-*, *Nederlandsche-* en *Christelijke Volksalmanakken* en de *Alm. v. Holl. Blijgeestigen.*

De abonnementsprijs is **f 5.00** in het jaar. Des WOENSDAGS en ZATURDAGS worden telkens twee of drie Boeken bezorgd en de vorige afgehaald, ontvangende ieder op zijne beurt de nieuw verschijnende nommers het eerst.

EN EEN

LEESKRING VAN WERKEN VAN SMAAK,

waarin wordt opgenomen het **uitnemendste** onzer en der buitenlandsche Letterkundigen, als: KOETSVELD, *Novellen*, 3de Deel; — VAN OOSTERZEE, *op Reis;* — CHONIA, *de val van la Rochelle*, 2 Deelen; — ELIZE, *Eene star in den nacht*, 2 Deelen; — VAN DER HART, *Reize om Celebes*, m. Plat.; — BARTER, *zes maanden in Port Natal;* — MARSH, *Het Kasteel van Avon*, 2 Deelen; — *De beproevingen des levens*, en andere nieuw verschijnende, soortgelijke Werken.

Ieder Geabonneerde ontvangt telken 14 dagen een Boekdeel van omstreeks 300 bladzijden voor den prijs van **f 3.00** in het jaar.

OPROEPING VAN SCHULDEISCHERS.

De SCHULDEISCHERS van den Koopman **N. GILLOT**, te *Groningen*, worden uitgenoodigd, hetzij in persoon, hetzij bij gemagtigde, te willen verschijnen in eene BIJEENKOMST, welke zal gehouden worden op **Maandag den 19den Junij 1854**, des voormiddags te elf uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, ten einde alsdan te beraadslagen over de wijze, waarop de BOEDEL van voormelden Koopman in 't belang der Schuldeischers zal dienen te worden **vereffend.**

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

De VOLMAGT, verstrekt op **N. GILLOT**, van wege de MACHINALE VLASSPINNERIJ te *GRONINGEN*, is **INGETROKKEN.**

GRONINGEN, 9 Junij 1854.

De Directeur Administrateur:
I. J. SORMANI.

Echtscheiding.

Bij Vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, van den eenendertigsten Mei dezes jaars, gratis edoch naar behooren den zesden dezer geregistreerd en beteekend, is de **ECHTVERBINDTENIS**, op den negenden October 1800 negenendertig, binnen de Stad *Delft*, Provincie *Zuid-Holland*, tusschen den Heer **SUSANNUS BURCHARDUS JOHANNES ARNOLDUS DE BOCK**, vroeger Ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen te *Meeden* en *Muntendam* en in laatstgenoemde Gemeente woonachtig, thans tijdelijk verblijf houdende te *Groningen*, en Mejufvrouw **JEANNE MARIE PETRONELLE OUDENDIJK**, zonder eigen beroep, thans wonende te *Amsterdam*, gesloten, op dezer laatste's verzoek, verklaard te zijn **ONTBONDEN**, met alle, bij de Wet aan Echtscheiding gegeven gevolgen, en veroordeeling des eerstgenoemden in de kosten der daartoe gestrekt hebbende procedure.

WINSCHOTEN, 12 Junij 1854.

De Procureur der Verzoekster:
Mr. W. R. EMMEN.

Markt te *Kollum*.

Aan den HANDEL wordt bekend gemaakt, dat de **MARKT te *KOLLUM*** zal aanvangen op den **21sten Junij aanstaande;** zullende de **KRAMERS** en Eigenaars van **TENTEN** zich tijdig ter SECRETARIJ moeten aangeven, ter bekoming van **geschikte Standplaatsen**, terwijl HOROSCOOPTREKKERS, RIJFELAARS, SPELERS om gewin en BEDELAARS ten strengste zullen worden **geweerd.**

KOLLUM, 29 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders van Kollumerland en Nieuw-Kruisland:
H. ESKES, *L. B.*
De Secretaris der Gemeente:
BOLMAN.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op ZATURDAG den 17den Junij 1854, des voormiddags te 10 uur, op de PLAATS **Zandvoort**, aan den Trekweg buiten het Kleinepoortje, bij *Groningen*, publiek worden verkocht: eene partij **AFBRAAK**, bestaande in STEEN, PANNEN, beste BALKEN, DEUR- en GLASKOZIJNS, een partij MARMEREN VLOEREN, eene ZERKEN STOEP, ENZ.

Maandag den 19den Junij

1854, des voormiddags te tien uur, zal, in de Behuizing bewoond geweest door wijlen den Heer Apotheker A. STEENSMA, in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, publiek, onder Heeren **Apothekers** en **Droogisten**, worden verkocht: eene aanzienlijke partij **MEDICINALE DROOGERIJEN** en **CHEMICALIËN**. Te bezien op Zaturdag den 17den bevorens, des namiddags van 3—6 uur.

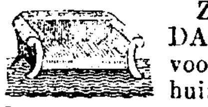

Zullende voorts op WOENSDAG den 21sten Junij 1854, voor en in de bovenvermelde Behuizing publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, bestaande in diverse MAHONIE-, EIKEN- en VURENHOUTEN MEUBELEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, AARDE- en GLASWERK, KAGCHELS, VLOERKLEEDEN, MANGEL, ENZ., — BEDDEGOED, LINNEN, GOUDEN HORLOGIE en andere **GOUDEN** en **ZILVEREN WERKEN**; voorts eene partij **APOTHEKERSGEREEDSCHAPPEN**, bestaande in **KOPEREN VIJZELS, SCHALEN, GEWIGTEN, PORSELEINEN POTTEN, FLESSCHEN, ENZ.**

Te bezien op Dingsdag den 20sten bevorens, van 2—6 uur des namiddags.

J. H. GEERTSEMA, Cz.,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 22sten Junij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, publiek worden verkocht:

Eene **BEHUIZING**, F 264, met eenigen OPEN GROND daarachter en MANDEELIGEN PUT, staande en gelegen in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*, doende 's jaars aan deze Stad tot grondpacht *f* 2—01; wordende door GEERTJE HAGENAUW, vroeger Wedw. L. VISSCHER, thans gehuwd met C. J. DE JONG, en hare Kinderen in eigendom bewoond en gebruikt. — Om te aanvaarden op den 1sten November a.s. — Te bezien daags bevorens en op den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur.

PUBLIEKE VERKOOPING.

VRIJDAG den 16den Junij 1854, des morgens te 10 uur, zal, bij de Fortificatiewerken te *Helpman*, publiek worden verkocht: Eene groote partij NIEUWE STEENEN en PANNEN, JUFFERS, KOLDERS, PLANKEN, AFBRAAK en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 19den Junij 1854, des namiddags te 2 uur, zullen, in bovengenoemd Verkoophuis, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: SECRETAIRES, CHIFFONIÈRES, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN en AARDEWERK, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKWERK, BEDDEGOEDEREN, LIJFSTOEBEHOOREN en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdags bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

WOENSDAG den 21sten Junij 1854, des morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje, bij *Groningen*, publiek, *voetstoots*, worden verkocht: Eene partij **puik fijne ZEEUWSCH IJPEN STAMMEN**, van diverse dikte en lengte, direct uit *Zeeland* aangevoerd, aldaar liggende en van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

GEWONE JAARLIJKSCHE

TOPGRAS-VERKOOP,

ten verzoeke der Erven HOMAN, te *Foxhol*, bij J. H. REINDERS, op DONDERDAG den 15den Junij 1854, des namiddags te 3 uur, ten overstaan van den Notaris
Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 15den Junij 1854, des namiddags precies te 3 uur, ten Huize van de Wedw. JAN ALDERS, in *de Valk*, te *Winsum*, bij Strijkgeld verkoopen:

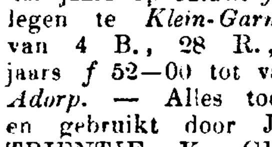

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, no. 7, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 9 B., 61 R. uitmuntend *Groenen Bouwland*, doende des jaars op Midw. *f* 66—50 tot vaste huur. II. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 85 R., 30 E. *Dijkgrond*, doende des jaars op Midw. *f* 10—00 tot vaste huur. III. ADIDEM van 1 B., 96 R., 50 E. *Land*, doende des jaars op Midw. *f* 20—00 tot vaste huur; — alles gelegen te *Klein-Garnwerd*, onder *Winsum*. IV. ADIDEM van 4 B., 28 R., 30 E. uitmuntend *Land*, doende des jaars *f* 52—00 tot vaste huur, gelegen te *Wetsinge*, onder *Adorp*. — Alles toebehoorende aan, wordende bewoond en gebruikt door JAN ARNOLD VAN DER TUUK en TRIENTJE K. GROENEWOLD, Eh. aldaar. Om de Behuizing op November en de Landerijen na den Oogst te aanvaarden. Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

NB. De BOELDAG van alle de te veldstaande GEWASSEN, bestaande uit KOOLZAAD, WINTERGERST, WEIT, HAVER, TOPGRAS en WEIDEVELD; — LEVENDE HAVE en BOERENGEREEDSCHAPPEN, zal plaats hebben op DONDERDAG den 27sten Junij 1854, des namiddags precies te 1 uur.
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op MAANDAG den 3den Julij 1854, des namiddags precies te 3 uur, ten verzoeke en *ten Huize* van SEBE H. WOLDRINGH, op *de Zoutkamp*, bij Strijkgeld verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, no. 80, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 11 B., 78 R., 60 E. LAND, waaronder 3 B., 79 R. UITERDIJKS LAND, en nog 50 R. op het Aagt daarboven, doende des jaars op Midw. *f* 105—00 tot vaste huur.

NB. Indien de vereischte autorisatie voor den Verkoop kan worden verkregen, zal het Binnenland en Uiterdijksland gescheiden worden Geveild.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 5 B., 90 R., 10 E. LAND, doende tot vaste huur *f* 46—50.

III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 B., 93 R., 10 E., doende tot vaste huur *f* 48—00.

IV. ADIDEM van 2 B., 19 R., 50 E., doende tot vaste huur *f* 12—00.

V. ADIDEM van 74 R., zullende tot vaste huur doen *f* 10—00.

VI. Den EIGENDOM van perceel V.

Alles staande en gelegen te *Pieterburen*; om na den Oogst te aanvaarden. — De Aankomst- en Beklembrieven, benevens de Voorwaarden, zijn in te zien ten Kantore van
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

LET WEL.

De ondergeteekende presenteert UIT DE HAND TE VERKOOPEN: Een' **HOUTZAAGMOLEN** met deszelfs BIJBEHOOREN, alsmede eene hoeveelheid **GROEN- en BOUWLAND**, te zamen of afzonderlijk. — Deze Goederen zijn gelegen te ***Oude Pekela*** en kunnen van nu tot en met den laatsten Julij dagelijks bezigtigd worden bij den Eigenaar

K. J. KRANENBORG.

OUDE PEKELA, 10 Junij 1854.

UIT DE HAND TE KOOP,

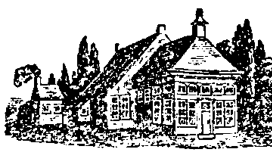

op zeer voordeelige voorwaarden: een **DUBBEL HUIS** en **TUIN**, staande en gelegen in de Kerkelaan te *Veendam*, geschikt tot allerhande Affaires. Te bevragen bij den Bewoner

B. BARENDS.

WORDT TE KOOP AANGEBODEN:

Een zeer aangenaam en vrolijk **BUITENGOED**, bevattende 5 roijale KAMERS, KEUKEN, KELDER en een' uitgestrekten, wèl aangelegden TUIN met schoone, fijne VRUCHTDRAGENDE BOOMEN, DRUIVENKAST, ENZ. Te bevragen bij den Timmerman VISSER, in de Steentilstraat.

TE KOOP:

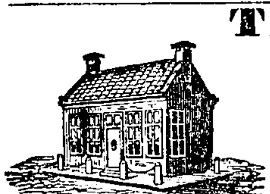

eene groote, roijale, nieuw betimmerde **HEEREN BEHUIZING**, met grooten en fraaijen **TUIN** c. a. er achter, staande en gelegen op een' besten stand te *Groningen*; te aanvaarden Nov. of Mei e.k. Adres: aan het BUREAU dezer COURANT.

UIT DE HAND TE KOOP,

op gemakkelijke termijnen van betaling:

Eene welingerigte, nagenoeg nieuwe en ligtloopende **DILIGENCE**, voor 12 personen. Te bezigtigen en te bevragen bij F. A. DE KOE, in de *Groene Weide*, buiten de voormalige Vrouwenpoort te *Leeuwarden*.

De ondergeteekenden, **Tabaksfabrikanten**, berigten aan hunne Begunstigers, dat de **PRIJS der goedkoopste TABAK** is gesteld voor **Winkeliers op 27½ Cent de 5 Ned. Oncen**, en de **betere soorten** (uitgezonderd de blanke Baai en Fijnere) **2½ Cents** zijn opgezet.

GRONINGEN, 10 Junij 1854.

F. KAMERLING, H.z.
HK. MIEDENDORP.
HK. K. BROUWER.
F. LIEFTINCK.
F. F. PFEIFFER.
G. V. BOLHUIS LIEFTINCK.
J. W. HUIZINGA.
P. H. PFEIFFER.
D. VAN HOUTEN.
K. HUIZINGA.
W. BROUWER.
W. PAPING VAN STEDUM.
H. W. SLOTHOUWER.
J. DE JONGE HOOGLAND.
P. M. POTT.

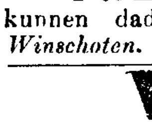
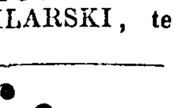

De ondergeteekende, sedert vier jaren werkzaam geweest zijnde als **BEKLEEDER** bij den Meubelmaker KUHN, alhier ter Stede, door aankomst van een' vreemden Bekleeder, welke voor verminderd loon arbeidt, buiten Werk geraakt zijnde, heeft bij deze de eer, zich in de gunst en bescherming zijner Landgenooten aan te bevelen, zoo in het **BEHANGEN** van KAMERS en LEDEKANTEN, in het **BEKLEEDEN** van STOELEN, CANAPÉS en RIJTUIGEN, als in het **VULLEN** van MATRASSEN en alles wat van dien aard is; belovende hij eene prompte en civiele bediening.

B. J. D. BOSCH,
ten Noorden aan het Zuiderdiep, tusschen de Haddinge- en Heerepoortenbogen, lett. T no. 289.

TWEE KLEERMAKERSKNECHTS

kunnen dadelijk werk bekomen bij A. FILARSKI, te *Winschoten*.

W. Gorter,

Apotheker te *Grijpskerk*, vraagt ten spoedigste een' **BEDIENDE**.

WORDT GEVRAAGD,

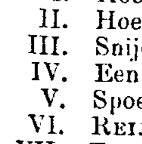

om dadelijk in dienst te treden: eene bekwame **KEUKENMEID**, van goede Getuigschriften voorzien. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

De Boekhandelaar **H. DE WAA[L]** zoekt een' vluggen **WINKELJONGEN**.

Let Wel.

Een **Fijnsmid** ter dezer Stede, zien van eene **Draaibank** met de toe benoodigde **Gereedschap**, ervaren in zijn **Vak**, verlangt uitbreiding zijne Affaire, een' **SOLIEDEN COM**PAGNON, bij voorkeur een' WAGEN- of INSTRU[MENT]MAKER. — De hierop reflecterenden vervoegen zich *franko* Brieven, onder letter **B.**, aan het BUREAU DEZER COURANT.

Aangeboden,

tegen **billijke belooning: MIDDAG**- voor **8 à 10 HEEREN**. Adres aan het BU[REAU] dezer COURANT.

SPECIALE BEHANDELING

VAN

Zenuw-Ziekte

Door den eenigen bezitter van het* middel van den Weleerw. *Pater BONHIJ[S]

Radicale genezing van vallende Ziekten, Moeder-, Hoofdpijn, Asthma, Lamheid, Rhumatisme en alle ziekten; Consultatie kan schriftelijk genomen worden, *franko* Brieven.

Het Middel is slechts te bekomen bij de NISSEN, buiten de Keulsche Poort, straat, 29, bij *Brussel*.

DU BARRY's **REVALENTA ARABICA** aandacht van alle lijdenden en zwakken en voornamelijk hen, die aan gebrekkige spijsvertering sukkelen, dig. Een blaadje, dat den lezer met dit voortreffelijk schenk der natuur bekend maakt, wordt gratis af in het VERKOOPHUIS en de bekende Depôts; wij ken een ieder het door te lezen met ernst en oplet en voor zich en zijne Vrienden en Magen het nut er trekken, dat het overtuigend belooft.

Dezen morgen is men zoo vriendelijk geweest ons rigten, dat een Kindje van elf weken, waaraan de het voedsel, door de natuur van den Zuigeling aangewezen, geven konde, met Arrowroot en Sago gevoed werd, echter beide niet verdragen konde en verzuurd weer gaf. — Een Heer, die Revalenta gebruikte, gaf aan de der eene kleine hoeveelheid daarvan om te proberen, en toen hij vernam dat het Kind daarvan gegeten had, het als de andere spijzen weder uit te spuwen. — De gen waren allerverblijdendst; het Kindje at de Revalenta gaarne en werd zoo gezond, dat weinige weken vol waren, om van het kleine vermagerde Wichtje een lief lijk en voordeelig meisje te maken. Als eene bijzonderheid moet nog daarbij bemerkt worden, dat het alle andere zen weigerde en niets dan de Revalenta wilde eten.

een dochtertje van
AMSTERDAM, DANIËL SERVAA[S]
31 December 1852. Palmdwarsstraat, *Ams[terdam]*

Zonder goede spijsvertering, sterke zenuwen, kracht gen, zuiver bloed, gezonde nieren, lever en ingewanden, gelmatige functies kunnen wij niet gelukkig en opge zijn, kunnen wij het leven en zijne genoegens niet g[enieten].

DU BARRY's

KRACHTHERSTELLEND GEZONDHEIDSFA[RINE]

voor kranken van elken leeftijd en zwakke Kinderen, **REVALENTA ARABICA**, een aangenaam sterkend Meel voor ontbijt en avondeten, is erkend het beste voedingsmiddel voor Kinderen en Zieken, het de spijsverteringsorganen en de zenuwen en wordt zeer bevolen door de Doctoren URE, SHORLAND, CA[MPBELL], BELL, GRIES, GATTIKER, WURZER en anderen.

De **REVALENTA ARABICA** werkt zeer op de spijsverteringswerktuigen en geneest in den alle ziekten, die uit slechte sappen ontstaan; het oorzaak der ziekte weg, waardoor dezelve dan natuurlijk gevolg verdwijnt. Onder de ziekten die slechte sappen ontstaan en door de zuivering derzelve nezen worden, behooren: hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, pijn, stuipen, maagwater, maagkanker, diarrhae, ziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige pijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, digheid, pijn tusschen de schouderbladen en in deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzweren in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekten, ouzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet loos is), waterzucht, influenza, griep, misselijkheid, braking gedurende de zwangerschap, na het eten zee, neêrslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, lamming, verschillende rheumatische aandoeningen, hoest, aamborstigheid, benauwdheid op de borst, slijm, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, opwelling van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, waanzin en eene menigte andere ziekteverschijnselen, die men niet heeft te noemen noch te rangschikken.

Het wordt in onderstaande Depôts verkocht in Blikken Bussen voor 87½ cts., *f* 2, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIZER; *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *gezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. BARTH; te *Nieuwolda* bij R. P. VAN CALCAR; *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* H. KREKEL; te *Steenwijk* bij K. TIMMERMANS; *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. W. MAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

*** Bij **L. F. J. HASSELS**, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is verschenen:

D E K L O K.

INHOUD:

EERSTE GELUI.

I. Hoe de klok aan haar naam kwam.
II. Hoe de klok zal worden geluid.
III. Snijdt los dat touw!
IV. Een knap Minister.
V. Spoedig verkiezing!
VI. REIJNDERS en ZIJLKER, of is *Groningen* politiek arm?
VII. THORBECKE's factotum of een der Drentsche Afgevaardigden.
VIII. Het Dagblad *de Grondwet* of Baron VAN HOËVELL-LION.

TWEEDE GELUI.

IX. Nederlandsche kooplieden en de Engelsche *Ti[mes]* maken de *Grondwet* (het dagblad) melancholiek.
X. De Delftsche Studenten en VAN HOËVELL, of tik, tik, tik, tik.
XI. De *Gids* of een bedaagd tijdschrift op hol.
XII. De Man en de Twenthers of de volmaakte parlementaire homogeniteit gevonden.
XIII. De Friesche martelaar.
XIV. Pas op, mijnheer VERHOEVEN!
XV. De *Grondwet* heeft eene Heidensche bui.

Prijs per gelui 10 Cts. — Ieder gelui is afzonderlijk te bekomen.

No. 3, 4 enz. volgen spoedig.

Weinige Ex. van den DERDEN DRUK: **HET CONSTITUTIONELE VOLKSFEEST**, met een **openbaren brief** aan *THORBECKE*, zijn te bekomen; prijs 40 ct.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 13*den Junij*
1854, *no.* 47.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

LEIDEN, 8 Junij.

Curatoren van 's rijks hoogeschool hadden aanvraag gedaan om den grond van de kleine Ruïne binnen deze stad, tot het plaatsen van een gebouw, bestemd voor de lessen in de schei-, natuur- en ontleedkundige wetenschappen. De kosten van het gebouw zouden gedekt moeten worden door het kapitaal van het zoogenaamde curatoren-fonds en door eene toelage van het gouvernement. De gemeenteraad heeft heden tot den afstand van den grond besloten tegen geringe recognitie, onder goedkeuring van gedeputeerde staten en onder voorwaarde, dat de aanbesteding van het gebouw binnen een jaar plaats hebbe.

— Men verneemt dat heeren studenten onzer hoogeschool in eene bijeenkomst l.l. Dingsdag middag, voor eene maskerade gelijk men die sedert geruimen tijd om de 5 jaren gewoon is te houden, in het volgend jaar gekozen hebben de plegtige intrede van den toen nog zoo jeugdigen *Karel II* te Dordrecht, op den 3den Junij 1515, alwaar hij den 15den daaraanvolgende door de Staten als Graaf van Holland werd gehuldigd, hij, die later als Keizer *Karel V* zoo beroemd is geworden; waarbij behalve de Landvoogdesse *Margaretha van Oostenrijk*, de Stadhouder van Holland *Floris van Egmond*, Heer van Ysselstein, de Raden van 't Hof en een groot getal gemagtigden van andere steden tegenwoordig waren. Welk geschiedkundig feit derhalve, zoowel met opzigt tot den hoofdpersoon, als tot zijne aanzienlijke talrijke omgeving, weder zeer gelukkig is gekozen, en welke maskerade alzoo niet minder luitsterrijk dan de vorige belooft te zullen zijn.

HELLEVOETSLUIS, 7 Junij.

De Fransche oorlogskotter *Le Favori*, kommandant luit. ter zee de Pansoars, is heden morgen met Zr. Ms. schoener *Atalante*, kommandant luit. ter zee *Kroef*, naar zee gezeild; beiden zijn echter achter de Kwak ten anker gekomen.

— Heden morgen is door de stoomboot *Kinderdijk* naar Brouwershaven gesleept het schip *Arnold Böninger*, kapitein *Meijer*, om van daar bij eerste gunstige gelegenheid naar New-York te vertrekken. Aan boord van dit vaartuig bevonden zich niet minder dan 421 landverhuizers, zijnde 350 Hollanders en 71 Duitschers.

'sHERTOGENBOSCH, 9 Junij.

Op den eersten Pinksterdag had in de R. K. kerk te Gemert, arrond. Eindhoven, eene buitengewone verwarring plaats, tengevolge van het verzakken van een gedeelte der kerk, tijdens de namiddag godsdienstoefening (het lof). De schrik was zoo groot dat men elkander schier dooddrong om voor eigen leven te zorgen. Men heeft gelukkig geene ongelukken te betreuren, hoewel menigeen gekneusd en met verscheurde kleederen het gevaar is ontkomen. — De kerk is voorloopig gesloten.

LEEUWARDEN, 8 Junij.

Dingsdag avond j.l. arriveerde alhier de nieuw benoemde luitenant-generaal en inspecteur der kavallerie, jhr. *C. W. J. Storm de Grave*, ten einde aan het regement jagers te paard, als gevolg van zijne jongste reorganisatie, eenen standaard uit te reiken. Die plegtigheid had vervolgens gisteren voormiddag op het exercitie-veld aan den Groninger straatweg plaats, waarbij de generaal eene toepasselijke aanspraak hield, die door den luitenant-kolonel *J. C. Fundter*, kommandant van het regement, kortelijk werd beantwoord. 's Namiddags werd den generaal door de gezamenlijke officieren van het regement in het logement *de Phoenix* een diner aangeboden.

ASSEN, 9 Junij.

Bij den minister van financiën is ingekomen eene som van *f* 25, welke bij den arrondissements-directeur der directe bel., in- en uitg. regten en acc. te Assen van een' onbekende ten behoeve van 's Rijks schatkist ontvangen is.

— Sinds jaren is het gewin der bijen niet zoo voordeelig geweest, als het tegenwoordig is. Tot staving van dit gezegde kan men aanhalen, dat vele landlieden in het begin van dit vóórjaar de bijen naar de klei brengende om het gewin op het koolzaad enz., thans genoodzaakt zijn om ze van daar terug te halen, uithoofde der te groote hoeveelheid honig, die ze daar inzamelen. Onder de, in het voorjaar naar de klei gebragte bijen, waren er, die in het verloopen najaar bij de opzetting slechts vijftien halve Ned. ponden gewigt hadden, en die thans reeds eene zwaarte hebben van p. m. veertig Nederl. ponden. Met één woord, alles is nagenoeg honig en het gewin is dezer dagen nog zoo sterk, dat de bijen in het werk te kort schieten, zoodat de honig uit de vlugtgaten en van onder uit den korf loopt. — Zoo de boekweit en de heide (want de witte klaver geeft reeds ruimschoots gewin) in het gewin niet tegenvalt, of liever, als het in den tijd, als het gewin op deze gewassen dáár is, het weder niet ongunstig is, dan gewis bekomen de korven eene ongehoorde zwaarte door den honig, hetgeen voorzeker dit handelsproduct een' lagen prijs zal doen bekomen.

KOEVORDEN, 5 Junij.

Toen voor een tweetal jaren het door den raad van defensie oorbaar werd geacht deze vesting te verlaten, werd op een attest van het gemeente-bestuur, door den minister van oorlog, *van Dambenoy*, geantwoord: dat het verlaten der vesting, nimmer aanleiding zoude geven, dat hier geen garnizoen zoude blijven. Kort hierna volgde de verplaatsing van den staf naar Zwolle en van daar werden herwaarts 2 kompagniën gedetacheerd. Gepasseerde Mei werd van het garnizoen of van het gedetacheerde ééne kompagnie afgenomen. Met de helft dier maand werd het zieken-etablissement opgeheven, en heden is de resterende kompagnie aangeschreven, om met den 1sten Julij naar Zwolle te vertrekken.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 10*den Junij.*

Aanwezig de heeren SLOT, TRIP, DE SITTER, CREMERS, LOHMAN, DOORNBOSCH, V. HOUTEN, UPMEIJER, DOMMERING, V. ITTERSUM, DE LA FAILLE, OUDEMAN, SWAAGMAN, MEIJER, V. IMHOFF, QUINTUS, WICHERS, V. HEIJNINGEN BOSCH, ONNES, ROELFSEMA, GEERTSEMA en MESDAG.

Ter behandeling wordt genomen:

1) ***Missive van den commissaris des Konings, d.d. 6den Junij, omtrent de betaling van buitengewone transportkosten voor veroordeelde bedelaars.*** De commissaris deelt in antwoord van dezerzijds geopperde bezwaren mede eene missive van den minister van binnenl. zaken d.d. 1sten Junij, meldende, dat de gerezene zwarigheden in dezen zullen ophouden, zoodra het door de Tweede Kamer aangenomen ontwerp van wet op het armbestuur wet zal zijn geworden en dat het voornemen bij z. exc. bestaat om daarna eene voordragt te doen, ten einde aan de gemeentebesturen, die zoodanige kosten hebben voorgeschoten en niet terug ontvangen, die te doen restitueren. Z. Exc. houdt zich overtuigd, dat deze verzekering voldoende zal zijn om, liever dan door weigering eene stremming in de dienst te veroorzaken, ook het gemeentebestuur van Groningen te doen voortgaan met de betaling de transportkosten, gelijk tot nu toe heeft plaats gehad, evenals dit overal elders is geschied.

De voorzitter geeft in bedenking om thans in zoover terug te komen op het vroeger genomen besluit, waarbij de verblijf- en transportkosten der veroordeelde bedelaars worden geweigerd, dat in dit geval de toestemming te gegeven worde. tot de verdere uitbetaling der hier bedoelde transportkosten.

De heer WICHERS is tegen het terugkomen op het vroeger besluit; zou er overigens niet zoozeer tegen hebben, om, ingevolge de voorgelezene missive, de transportkosten als voorschot te blijven betalen.

De voorzitter merkt op, dat de minister niet bepaald spreekt van een voorschot en van restitutie, maar alleen belooft eene voordragt daartoe aan den Koning te zullen doen bij de vaststelling der wet op het armbestuur; de raad zal dus dienen te besluiten tot de verdere betaling der transportkosten, met het vooruitzigt eener restitutie.

De heer LOHMAN gelooft ook, dat er geene termen bestaan om op het besluit terug te komen. Daar de eindelijke betaling van de aangewende transportkosten eerst later van het onderstandsdomicilie van den getransporteerde wordt teruggevraagd, zoo blijft de raad in zijn geheel, om die eindbetaling ingevolge zijn genomen besluit te weigeren, en is dit eene geheel andere kwestie.

De heer DE SITTER zegt, tot toelichting der zaak, dat er twee soorten van transportkosten zijn, de gewone, die door het bestuur van de maatschappij van weldadigheid aan den geleider der bedelaars worden uitbetaald om later aan het gemeentebestuur te worden in rekening gebragt en de buitengewone van kleeding of van vervoer per as, wanneer de bedelaars niet behoorlijk zijn gekleed of niet kunnen loopen, welk laatste het geval is met de persoon, die thans moet worden getransporteerd naar de Ommerschans. Nu is door burg. en weth. gevraagd hoe hierin te voorzien, daar besloten is, dat de gewone transportkosten niet zullen komen ten laste der gemeente. Spr. kan zich ook niet vereenigen met het voorstel van den voorzitter om terug te komen op het vorig besluit. Het was toch te voorzien bij het nemen van dat besluit, dat het den minister niet aangenaam zoude zijn, maar nu eenmaal na langdurige overweging daartoe is overgegaan, meent hij op dat besluit niet te moeten terugkomen, te meer daar het nog groote moeijelijkheid voor den minister zal inhebben de betaling te doen restitueren.

De heer CREMERS ondersteunt het gevoelen van den heer WICHERS en doet een voorstel in dien zin. Mogt de voorloopige uitbetaling dezer transportkosten al afwijken van het vroeger besluit en mogt de minister ook aan zijne belofte van terugbetaling niet kunnen voldoen, dan zou de opoffering van deze kosten toch te gering zijn, dan dat de raad zich daarom zou verzetten tegen iets, dat nuttig schijnt in het algemeen belang.

De heer LOHMAN blijft bij zijn gevoelen, dat, door toe te geven aan het verlangen des ministers niets te kort wordt gedaan aan het vroeger raadsbesluit. Het is hier alleen de vraag of het gemeentebestuur de kosten zal voorschieten voor het transport der bedelaars van hier op te zenden, die door de regtbank zijn veroordeeld, ten einde later te zien wie die kosten moet terugbetalen.

De heer WICHERS was niet tegen de betaling der kosten in voorschot. Nu hij echter gehoord heeft, dat de terugbetaling door het rijk nog al aan moeijelijkheden onderhevig is en deze niet zeker is, ziet hij in de uitbetaling een inbreuk op het vroeger genomen besluit, dat n.l. zoowel de transport-, als de verplegingskosten, niet zullen gebragt worden ten laste der gemeente.

De heer GEERTSEMA ondersteunt geheel het gevoelen van den heer LOHMAN en stelt voor, dat de raad besluite, dat, gelezen de missive van den minister van binnenl. zaken, zonder terug te komen op het vroeger besluit, betrekkelijk de ongehoudenheid der gemeente tot betaling der verblijf- en transportkosten van veroordeelde bedelaars, de administratie van algemeenen onderstand voorloopig zal voortgaan, de in bovengenoemde missive bedoelde transportkosten bij voorschot te voldoen.

Nadat over dit voorstel nog door onderscheidene leden het woord is gevoerd, wordt het in stemming gebragt en verklaren zich 11 leden vóór en 11 daartegen, zoodat deze zaak in de volgende zitting op nieuw zal worden in beraadslaging gebragt. (*Voor:* de heeren *Trip*, *Quintus*, *Cremers*, *Dommering*, *Roelfsema*, *van Heijningen Bosch*, *Mesdag*, *Lohman*, *Geertsema*, *Meijer* en *Slot.*)

2) *Missive van de vereenigde commissie voor de tentoontoonstelling van schilderijen*, d.d. 3den Junij, geleidende eene inteekeningslijst voor de verloting der schilderijen, die door haar zullen worden aangekocht en haar vertrouwen uitdrukkende, dat de raad meer en meer toonen zal belang te stellen in eene vereeniging, die den kunstzin in Groningen zoo krachtdadig opwekt en bevordert.

De voorzitter deelt mede, dat vroeger door de stad werd ingeteekend voor 20 loten en de laatste maal voor 30. Als hij nagaat, welk nut de tentoonstelling aanbrengt en welk eene aanmoediging voor de kunst daarin gelegen is, dan zou hij wel in overweging willen geven het getal loten te vermeerderen en stelt daarom voor dit te brengen op 50.

De heer QUINTUS zegt dat, hoe gaarne hij ook deze instelling zou willen begunstigen, hij toch moet herinneren, dat de commissie tot regeling van het belastingstelsel voor eenige dagen is bijeen geweest en dat haar is gebleken, dat de financiën alles behalve gunstig staan, waarom hij er tegen is het getal loten te vergrooten, daar men moet overwegen, dat hetgeen hier voor loten wordt uitgegeven, aan belasting weder moet worden opgebragt.

De voorzitter zegt, dat de toestand van de gemeente toch niet van dien aard is, dat de raad zich moet bezuinigen in zaken, die nuttig zijn in het algemeen belang. Ook moet men de loten niet beschouwen als weggeworpen geld, daar de tentoonstelling ook finantiëel voordeel voor de stad oplevert. En ziet spr. op andere plaatsen, daar getroost men zich dikwijls veel grooter opofferingen voor en tot instandhouding van dergelijke inrigtingen.

De heer CREMERS ondersteunt het denkbeeld van den heer QUINTUS, daar hij zich niet bevoegd rekent om over de gelden, die door belasting weder moeten worden opgebragt, te beschikken gelijk is voorgesteld. Dit is geene bezuiniging, maar alleen een tegenstand tegen meerdere uitgaven, want ook de heer QUINTUS is voor het nemen van 30 loten. Wil men thans 50 loten nemen, een volgende keer zal misschien worden voorgesteld om 60 of meer te nemen en waar zal men dan eindigen.

De heer MESDAG ondersteunt het voorstel van den voorzitter, die zeer goed het belang heeft ingezien, dat de stad bij de tentoonstelling heeft. Ook is dit jaar het aantal schilderijen veel grooter dan vroeger, zoodat men een nieuw locaal heeft moeten in orde maken, waardoor de onkosten vermeerderd zijn. Reeds is gesproken van het stoffelijk voordeel voor de stad en dit mag niet worden voorbijgezien bij het groot aantal bezoekers uit de provincie; maar bovendien, de gemeente draagt zooveel bij tot bevordering van het lager onderwijs, dat ze ook wel wat voor meer gevorderden mag over hebben. Ziet men op andere steden, dan schiet deze stad zeer te kort.

De heer TRIP zegt deze zaak zeer ter harte te hebben genomen, maar tot de overtuiging te zijn gekomen, dat hij niet nalaten mogt mede te werken tot meerdere bijdragen. Hij gelooft, dat deze gemeente niet genoeg doet tot aanmoediging van kunsten en wetenschappen, 't geen tot de opvoeding van het volk dienstbaar is.

De heer VAN IMHOFF zou gaarne de vorige sprekers willen ondersteunen en de bijgebragte argumenten zullen dan ook voor hem eene drijfveer zijn om zijne eigene deelneming te verhoogen, maar spr. is ook lid van de commissie voor het belastingstelsel en nu is hij tot dit beginsel gekomen, dat, zoolang de wijze niet is vastgesteld, waarop kan worden voorzien in het te kort, ontstaan door de toepassing der gemeentewet, de meerdere behoeften, enz., dergelijke uitgaven als de thans besprokene niet hooger moeten worden gebragt, dan tot nu toe is geschied.

De heer DE SITTER ondersteunt het gevoelen van den voorzitter; hij gelooft niet, dat de gemeente daardoor zal worden bezwaard, want het is geene doorloopende post, maar alleen voor dit jaar en voor dit jaar is de belasting reeds geregeld, zoodat de ingezetenen de uitgave niet zullen gevoelen. Men bedenke ook wel, dat het geld is, 't welk men in de beschaving van den kunstzin der ingezetenen met woeker terug ontvangt.

De heer VAN ITTERSUM meent zijne stem te moeten motiveren, die hij voor de deelneming met 50 loten zal uitbrengen, na de gemoedelijke bezwaren van vorige sprekers. Waren die sprekers van meening, dat dergelijke subsidies vooreerst moesten achterwege blijven, 't ware iets anders, maar nu zij alleen zijn tegen eene vermeerdering van loten, meent spr. dat het belang der tentoonstelling die vermeerdering wel medebrengt, ze dient tot meerdere aanmoediging voor de schilders om hunne kunstproducten naar Groningen te zenden.

Hierop vraagt de voorzitter of ook iemand bedenking heeft tegen het nemen van loten. Niemand zich hiertegen verklarende wordt het voorstel van den voorzitter om deel te nemen voor 50 loten in stemming gebragt en aangenomen met 13 tegen 9 stemmen. (*Voor:* de heeren *Onnes*, *Geertsema*, *Meijer*, *van Ittersum*, *Trip*, *Swaagman*, *de la Faille*, *Dommering*, *de Sitter*, *Roelfsema*, *Mesdag*, *Doornbosch* en *Slot.*)

Van dit besluit, genomen onder nadere goedkeuring van Ged. Staten, zal worden kennis gegeven aan de gecombineerde commissie.

3) *Voorstel van den voorzitter om terug te komen op het besluit nopens de instructie voor den rentmeester der Stads Veenen en Ter Apel.* Het betreft eene wijziging van art. 16 dier instructie, welke wordt aangenomen, nadat ook nog eene geringe wijziging daarin door den heer GEERTSEMA was voorgesteld en aangenomen.

4) *Rapport over de uitbesteding van eene ijzeren draaibrug over de zuiderhaven in plaats van den Apoortenboog.*

De heer TRIP zegt, dat deze heeft plaats gehad op den 8sten Junij en dat daarop de laagste inschrijver was H. HARKEMA voor *f* 33.778. Burg en weth vermeenen dit aan den raad te moeten kenbaar maken, om daarop zijne goedkeuring te erlangen.

De voorzitter zegt, dat in gewone gevallen de uitbestedingen door burg. en weth. worden goedgekeurd. Daar echter op de begrooting voor deze post slechts is uitgetrokken *f* 13.300, omdat bij de vaststelling van de begrooting er nog geen bepaald plan bestond, op welke wijze de bedoelde brug zoude worden vernieuwd, en daar voorts de aannemingsom de daarvoor opgemaakte begrooting overschrijdt, hebben burg. en weth. zich thans niet bevoegd geacht in dezen te beslissen en vragen de goedkeuring van den raad, tevens ook voor het brengen van de resterende som op de begrooting van 1855. De wethouder voor de fabrijkaadje is verzocht om in dezen nadere mededeeling te doen.

De heer TRIP doet daarop opmerken, dat de som van *f* 13300, op de begrooting uitgetrokken, niet de som was, waarop de brug was begroot, maar die, welke er nog overig was. Zoo even is over zuinigheid gesproken en spr. huivert om zulk eene belangrijke uitgave toetestaan, maar men mag er wel op letten, dat de Apoortenboog wegens den bouwvalligen staat niet meer is te vertrouwen en tevens dat bij het doen van uitgaven de eerste vraag is, wat noodig is en of het geld doelmatig wordt besteed. Dit nu is hier het geval; de brug kan niet minder kostbaar worden, want ze moet zoo sterk worden gemaakt, dat de zwaarste kracht (ruim 24000 pond) er op kan rusten; zoo breed, dat twee rijtuigen elkander er op kunnen passeren en de doorvaart van dien omvang, dat ook groote schepen daarvan gebruik kunnen maken, daar men anders bij het tot stand komen der scheepvaartplannen, toch weder aan het veranderen zou moeten gaan.

De heer GEERTSEMA merkt op, dat de aannemingssom nog al boven de begrooting gaat; het heeft hem verwonderd dat er slechts 3 briefjes zijn ingekomen, hij vraagt of dit ook op de som van invloed heeft kunnen zijn en of bij meerdere concurrentie welligt voor minder zou kunnen worden ingeschreven.

De heer TRIP zegt, dat het verschil tusschen de begrooting en de aannemingsom *f* 3417 bedraagt, dat men zich over dit verschil niet moet verwonderen wegens den verhoogden prijs van het ijzer, het gebrek aan steenen, enz.; en dat aan de commissie geene redenen zijn ter oore gekomen, die aan de concurrentie hebben in den weg gestaan.

Nadat de heer GEERTSEMA voor deze inlichting heeft bedankt, zegt de heer CREMERS, dat hij zich er niet mede kan vereenigen om de aanbesteding goed te keuren, dat deze gemeente verscheidene werken heeft uit te voeren in het algemeen belang en dat de som voor deze brug te groot is in verhouding tot het nut en de behoefte en de krachten der gemeente.

De voorzitter zegt, dat de som ook hem zeer heeft begroot, dat hij de zaak nog weder naauwkeurig heeft onderzocht, maar dat hij vreest, dat bij eene tweede uitbesteding de brug voor niet minder zal worden aangenomen; dat de aannemer HARKEMA gunstig bekend staat en hij daarom is voor de goedkeuring, om alzoo tevens aan de behoeften van den tijd te kunnen voldoen.

Na eenige verdere discussie tusschen de heeren CREMERS, VAN HOUTEN en TRIP en nadat de heer SWAAGMAN heeft gezegd, dat hij niet opziet tegen de groote uitgave, als iets goeds wordt tot stand gebragt, maar dat er een te groot verschil is tusschen de begrooting en aannemingsom, zoodat hij daarom zijne goedkeurende stem niet kan geven, en nadat de heer DOORNBOSCH nog gezegd heeft, dat een deskundige hem de verzekering heeft gegeven, dat de aannemingssom niet te hoog was — wordt met 20 tegen 2 stemmen de goedkeuring gegeven. (*Tegen* de heeren: *Cremers* en *Swaagman.*)

5) *Bestek van het leveren van gesmeed ijzer gedurende* 1854. — Heeft ter visie gelegen en wordt aangenomen.

6) *Bestek van het maken van een nieuwe ijzeren loskraan aan de Noorderhaven.* — Rondgaan bij de leden.

7) *Bestek van het maken van een draai over het noordeinde van de molensloot te Martenshoek en van het doen van eenige werken aan de woning van den verlaatsmeester aldaar.* — Rondgaan bij de leden.

8) *Voorwaarden van den verkoop op afbraak van het huis in de Broerstraat, Oostzijde aan het akademieplein.* — Rondgaan bij de leden.

9) *Herinnering van den voorzitter*, dat, volgens raadsbesluit van den 29sten Sept. 1853 met den 30sten Junij a.s de schorsing van de heffing van gemeenteopcenten op het gemaal zal ophouden. — Voor notificatie aangenomen.

10) *Mededeeling van den heer* CREMERS, dat de overeenkomst tusschen Groningen en de Finsterwolder ingelanden omtrent de afzwetting van kweldergronden bij de Bellingewolderzijl, bij den notaris OFFERHAUS te Nieuwolda en in de archieven dezer stad is nedergelegd. — Voor notificatie aangenomen en worden de leden der polder-commissie in dezen bedankt voor de genomene moeite.

11) *Voordragt van den heer* TRIP *omtrent een adres van* P. DE VRIES, *verwer en glazemaker alhier.* Deze persoon, die aannemer is van het plaatsen en in orde houden van de lantaarns bij afsluitingspalen, gevoelt zich bezwaard door het veelvuldig repareren van lantaarnglazen, tengevolge van de werkzaamheden bij de leiding der gaspijpen en verzoekt daarom ontheffing van dat bezwaar of schadevergoeding. De heer TRIP rapporteert, dat tegenwoordig 12 lantaarns worden gebruikt voor de afsluitingspalen, dat door elkander meer dan 3 glazen per dag breken, makende, tegen 5 cent per glas, voor 165 dagen, den tijd der aanneming *f* 24.75. Aangezien echter aan het maken der straten minder wordt gedaan en er ook weinig zieken zijn geweest, stelt hij voor den adressant *f* 20 suppletie te geven. — Aangenomen onder goedkeuring van Ged. Staten.

De zitting wordt na lezing der korte notulen, opgeheven.

GRONINGEN, 12 Junij.

Gisteren avond werden door het korps muzikanten der d.d. schutterij voor het huis van den heer mr. E. J. OFFERHAUS, majoor-kommandant der schutterij, ter gelegenheid van deszelfs verjaardag eenige muzijkstukken uitgevoerd.

— Op Zaturdag aanstaande, zijnde de verjaardag van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, zal, ter viering mede van den verjaardag van Z. M. den Koning, naar men ons berigt, alhier eene groote parade worden gehouden door de hier in garnizoen liggende infanterie, kavallerie en artillerie, in vereeniging met de dienstdoende schutterij dezer stad.

— Wij vernemen dat er door den heer E. E. WIERSMA, van *Burum*, gemaakt en alhier aangebragt is een nieuw model van eenen *wind-watermolen.* Bij gebrek van eene plaats in deze stad, waar voorwerpen tot de nijverheid betrekkelijk, geregeld voor de belanghebbenden kunnen worden ten toon gesteld, zal dit model vooreerst eenige dagen geplaatst blijven in de *verzameling voor den landbouw*, in de Oude Boteringestraat alhier. — Men weet dat deze verzameling elken Dingsdag van 12 tot 1 en Donderdags van 3 tot 4 des namiddags, voor een ieder kosteloos te zien is.

— Heden middag hield de heer DÉSIDERI, van wien wij in onze vorige courant met een woord melding maakten, eene voorlezing in de Fransche taal, waarin hij den godsdienstigen toestand van Italië in eenige sterk sprekende trekken met levendige kleuren schilderde. Velen waren opgekomen, uit belangstelling in den voortgang van het Protestantisme en gaven ook door geldelijke bijdragen voor den opbouw eener Evangelische kerk te Nizza een bewijs, dat hun de meerdere verspreiding van Evangelische waarheid ter harte gaat.

— Ook aan het Martinikerkhof is bij het opgraven der straat tot het leggen der gaspijpen op geringe diepte van den beganen grond een ronde opgemetselde put gevonden, gevuld met aarde; hij is heden morgen ter diepte van pl. m. twee Ned. ellen uitgegraven, toen zich reeds water vertoonde, en zal zeer waarschijnlijk van stadswege nader worden onderzocht, en bij goedbevinding tot brandput worden gebezigd.

— Bij Koninklijk besluit van den 8sten Junij is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Loppersum, de heer J. H. MEIJER, thans ontvanger derzelfde middelen te Warffum.

— Volgens het rapport van den rijks-veearts D. VAN SETTEN, te *Onderdendam*, zijn de twee koeijen van BOREMA en DWARSHUIS te *Warffum*, tot welker onteigening en dooding door Ged. Staten was besloten, bij lijkschouwing gebleken werkelijk door longziekte te zijn aangetast. Het vleesch is bevonden voor de consumtie geschikt te zijn, en wordt heden benevens de huiden verkocht.

De andere vier runderen van DWARSHUIS zijn in der minne onteigend.

Door den commissaris des Konings in deze provincie is bij besluit van den 9den dezer bepaald, dat er een kring van besmettelijke longziekte zal worden getrokken rondom de weide van R. L. BOREMA, te Warffum, op een' afstand van 300 ellen, en nog een omtrek als verdacht van longziekte zal zijn te achten, welks grenzen nader zijn aangeduid.

— Ged. Staten hebben bij circulaire van den 8sten aan de gemeentebesturen doen toekomen een voorschrift tot eene zooveel mogelijk onkostbare zuivering en ontsmetting van stallen, waarin zich longziek vee heeft bevonden; 't welk door de commissie van landbouw aan hen was toegezonden.

— Door de provinciale geneeskundige commissie is geëxamineerd als en bevorderd tot droogist, de heer A. L. OOSTERHUIS, geboren te *Winsum*.

— Gisteren (Zondag) middag circa half twee ontstond er brand in de boerenplaats van den landbouwer J. H. JUURSEMA, onder *Niezijl*, gemeente *Grijpskerk*, welke behuizing bewoond wordt door een arbeider en gezin. Man en vrouw zich van huis begevende, ging een der te huis geblevene kleine kinderen met vuur in de schuur, zoodat het aldaar liggend stroo in brand geraakte en binnen kort alles in lichte laaije vlam stond. De behuizing was naar men zegt voor brandschade verzekerd, zoodat de eigenaar zijne schade nog al hoofdzakelijk vergoed zal krijgen. Van ongeveer 90 korven bijen, tegen den muur der schuur staande, zijn om de 50 korven verbrand, tot niet gering verlies van den bijenhouder P. W. HAZENBERG van Doezum, aan wien dezelve toebehoorden. Aan blussching van den brand viel weinig te doen, want in de gemeente Grijpskerk is geen enkele brandspuit te vinden.

— Zaturdag l.l. werd te *Ezinge* de aangekondigde harddraverij gehouden. De prijs, zijnde een briljante zilveren tabakspot, is behaald door het zwart merriepaard *Jansje*, van J. W. WOLTERS van Zuidwolde, door den eigenaar zelven bereden, terwijl de premie, eene dito conditiesche met zilver, ten deel viel aan het zwart ruin van H. LUURTS te Grijpskerk, insgelijk door den eigenaar bereden. Zes paarden namen daaraan deel.

— Bij de op den 7den dezer te *Delft* gehouden harddraverij, is de prijs, bestaande in 2 zilveren kandelaars en dito tafelbel, ter waarde van *f* 200, behaald door de bruine langstaart ruin *David*, van den heer H. VAN VEEN, te Rotterdam, en de premie, bestaande in een zilveren tafelgarnituur, ter waarde van *f* 60, behaald door de bruine bles merrie *de Vlieger*.

Het verdient opmerking, dat deze zelfde paarden op de harddraverij alhier van den 28sten Augustus 1852, tegen elkaar in de baan hebben gewedijverd met dezelfde uitkomst als thans te Delft, zijnde de *David* destijds het eigendom van den heer A. R. DE BOER, van *Workum*, en *de Vlieger* het eigendom van den heer J. D. LAVERMAN, van *Driesum*.

— Te *Heerenveen* had den 8sten dezer eene harddraverij plaats om een zilveren tabakspot en dito komfoor. Acht beroemde harddravers dongen naar dezen prijs, waarvan de heer WITTEVEEN, te Metslawier, overwinnaar werd, met dezelfs zwart langstaarte bles, bereden door HENDRIK LUURS, van Grijpskerk.

— De *Staats Ct.* behelst het volgende artikel:

In Mei 1853 verzochten de gebroeders HARTSEN en andere reeders te Amsterdam, een wetenschappelijk onderzoek van regeringswege, nopens de artikelen van verzending naar Oost-Indië, welke onder zekere omstandigheden voor zelfontbranding vatbaar zijn; en dat wettelijke bepalingen wierden vastgesteld tot wegneming der bij den vervoer van die artikelen veroorzaakte gevaren voor de veiligheid van schip en lading.

De koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam, door den minister van binnenlandsche zaken tot dit onderzoek uitgenoodigd, heeft deze taak opgedragen aan de heeren G. J. MULDER, A. H. VAN DER BOON MESCH en J. C. RIJK, wier verslag *Over de oorzaken der zelfontbranding van stoffen in schepen geladen*, thans door de akademie bij den boekhandelaar C. G. VAN DER POST te Amsterdam in druk is uitgegeven.

Onder de bescheiden, waarvan bij het onderzoek is gebruik gemaakt, behooren eene briefwisseling tusschen de departementen van koloniën en van binnenlandsche zaken, de Nederlandsche handel-maatschappij, en de kamers van koophandel en fabrijken te Amsterdam en Rotterdam, het werkje door de heeren *Joan Muller* en *J. W. F. Matthes* te Amsterdam in 1853 over hetzelfde onderwerp uitgegeven; voorts lijsten der goederen, die zoowel van wege de Nederlandsche handel-maatschappij, als van het departement van koloniën worden verscheept, welke lijsten nader zijn aangevuld door eenen staat, getrokken uit de ber'gten der kamers van koophandel en fabrijken te Amsterdam, Groningen, Leeuwarden, Middelburg, Rotterdam en Zwolle.

Door de aandacht der kooplieden, reeders, scheepsbevelvoerders, assuradeurs, en anderen op het nu uitgekomen verslag te vestigen, wordt ieder in de gelegenheid gesteld zich met de medegedeelde opgaven, beschouwingen en raadgevingen bekend te maken.

De moeijelijkheid, om voor de zoo zeer uiteenloopende gevallen van regeringswege algemeene bepalingen vast te stellen en te handhaven, de gemakkelijkheid om dergelijke bepalingen te ontduiken, en de van verschillende zijden geuite wensch, dat de uitrustingen en verzendingen zoo min mogelijk worden belemmerd, schijnen voorshands geen ander middel van voorziening over te laten dan eene aanhoudende zorg, oplettendheid en toezigt van de belanghebbenden en hunne onderhoorigen.

— Te *Druten* (Gelderland) leeft thans zekere J. M. RIEFF, die den buitengewoon hoogen ouderdom van 108 jaren heeft bereikt. Hij is in Tyrol geboren, en sedert zijn vijftiende jaar in ons land gevestigd. Driemalen gehuwd zijnde, zal hij binnen kort met zijne derde vrouw zijn' gouden bruiloft kunnen vieren.

— Volgens een van Zijner Majesteits consul-generaal te *Smyrna* ontvangen berigt d.d. 27sten Mei j.l., is het Nederlandsche vaartuig *Elsje* naar Mosconisse, in de golf van Adramiti, vertrokken om olie voor Engeland te gaan innemen. De schoener *Bakenhagen*, kapitein HAKKER, welke van Amsterdam en den Piraeus met eenige koopgoederen gekomen was, zal met akerdoppen bevracht worden. De kof *Neissina Beerta*, kapitein P. P. BORR, is bestemd om akerdoppen voor Engeland in te nemen. De brik *Dolphijn*, kapitein BRANDLIGT, zal voor de Vereenigde Staten bevracht worden. De schoener *Agatha*, kapitein ZEILINGA, is van Konstantinopel gekomen om te Smyrna akerdoppen voor Engeland in te nemen. Al deze schepen zouden waarschijnlijk binnen 20 dagen onder geleide van de oorlogsbrik *Makassar* vertrekken.

— Volgens een berigt van Zijner Majesteits consul te *Marseille*, zijn de aanvoeren van granen, sedert de laatste twee maanden, zeer verminderd, hebbende dezelve slechts bedragen voor April 160.500, en voor Mei 91,100 charges. Hierdoor zijn de prijzen gestegen, vooral in de laatste dagen van April en de eerste dagen van Mei; doch sedert zijn dezelve, ten gevolge onder anderen, der gunstige berigten omtrent de te velde staande gewassen, wederom verbeterd, en bedroegen de prijzen op den 1sten dezer fr. 43 à 42 per charge voor 123/120 kilo Poolsche Odessa-tarwe, met vooruitzigt van nog verdere daling.

De *Volksvriend* deelt eene opgave mede van het „Verbruik van Binnenlandsch Gedistilleerd, in de onderscheidene provinciën des rijks." Daaruit blijkt, dat er per hoofd ongeveer gebruikt wordt: in Zuid-Holland $11\frac{1}{4}$ kan; in *Groningen* $9\frac{3}{4}$ k.; in Noord-Holland $9\frac{3}{4}$ k.; in Overijssel $6\frac{1}{2}$ k.; in Friesland $6\frac{1}{10}$ k.; in Zeeland $5\frac{1}{4}$ k.; in Gelderland $5\frac{1}{4}$ k.; in Utrecht 5 k.; in Noord-Brabant $4\frac{3}{4}$ k.; in Drenthe $4\frac{1}{2}$ k.; in Limburg 4 k.

De opbrengst der accijnsen wegens het binnenlandsch gedistilleerd bedroeg in 1852, in hoofdsom *f* 2,721,358.75. — (Treurig voorzeker, dat Groningen op *deze* lijst zulk een' hoogen rang inneemt!)

Zout als voorbehoedmiddel tegen de Longziekte.

In het voorgaande jaar werd door den heer J. LEEMBRUGGEN, te Veenenbrug, als voorbehoedmiddel tegen de longziekte aangeraden, het strooijen van keukenzout in het hooi. Daardoor, gepaard met het luchtig houden der stallen, heeft genoemde heer tot heden de longziekte uit zijnen stal geweerd, en zulks niettegenstaande alle in de nabijheid wonende veehouders, die ziekte onder hunnen veestapel, *sterk en bij herhaling* hebben gehad, en eenige hunner landerijen aan de zijnen grenzende zijn; waarbij nog moet gevoegd worden, dat de heer LEEMBRUGGEN niet dan vet weidt, en er alzoo eene jaarlijksche verwisseling van vee plaats heeft.

De heer LEEMBRUGGEN strooit dit zout in het hooi in verhouding van 100 ℔ zout tot 60 en 70,000 ℔ hooi, en bij lagen van 1 tot 1.5 el hoogte. Door het broeijen van het hooi smelt dit zout en verdeelt zich regelmatig.

Ofschoon nu dit bijmengen van zout tusschen het hooi op zeer vele plaatsen in ons land reeds werkelijk plaats heeft, en er zelfs onderscheidene dorpen in ons land aangetroffen worden, waar dit bij de gewone boeren gebruikelijk is, zoo is de zaak toch niet minder aanbevelingswaardig, en zulks vooral in verband met het tweede middel door den heer LEEMBRUGGEN aanbevolen, namelijk *het luchtig houden* der stallen. Hoe tegenstrijdig toch is het met den aard van het rund, dat geschikt is om in de open lucht te leven, om, nadat het die 6 maanden genoten heeft, en in het najaar eene koude van 34° tot 32° Fahrenheit heeft doorgestaan, eensklaps over te brengen, in eene ruimte, alwaar de warmte weldra tot 60° stijgt, en even als wij zelf bij vriezend weder, plotseling in een zeer warm gestookt vertrek overgaande, daarvan eene nadeelige werking op de longen ondervinden, even zoo en veel sterker nog moet soortgelijke benauwdheid voor het dier schadelijk zijn en bij de minste aanleiding of voorbeschiktheid het ontkiemen der longziekte bevorderen. Het vee moge dan, bij het luchtig houden van den stal, een weinig minder gladharig zijn, doch zal koud en guur weder, in het voorjaar op de weide, zonder hinder doorstaan.

Bij het naderend tijdstip van den hooibouw hebben wij gemeend deze zaak nader ter sprake te moeten brengen, en de aandacht daarop te doen vestigen van de lieden, in streken wonende, waar het inenten als voorbehoedmiddel tegen de longziekte nog geenen ingang heeft gevonden.

Het ware wenschelijk, dat de provinciale gemeentebesturen eene meerdere bekendheid daarvan bevorderden; terwijl wij de onderscheidene dagbladen verzoeken om de kennis aan bovengenoemde handelwijzen van den heer LEEMBRUGGEN te helpen verspreiden.

WTTEWAALL. (*Landb. Cour.*)

Waar is de Stoomboot *City of Glasgow*?

Deze vraag wordt door een dagblad van *Milwaukie* beantwoord, als volgt:

Het gevoelen is nu, dat zij door een' ijsberg verpletterd en in de diepten der zee gezonken is. Zij verliet Glasgow omstreeks den 1sten Maart. De stoomboot *Baltic* ontmoette op den 11den dier maand, nabij de kust van Newfoundland, verbazende ijsvelden, zulke als den oceaan het voorkomen van sneeuwheuvels geven. Het aantal op het dek der *Baltic* waargenomen ijsbergen beliep van negen- tot twaalfhonderd, verschillende in uitgestrektheid van „de grootte eener omnibus tot die van het Astor House." De *Baltic* moest, ten einde uit het ijs te geraken, de nauwe openingen volgen en gedurende eenige uren bij alle rigtingen van het kompas sturen en den steven met haken van de vooruitstekende punten ijs afwenden. Te dier tijd bezocht een felle storm den oceaan. Eenige zich aan boord der *Baltic* bevindende zeelieden betuigden nimmer een' heviger storm te hebben bijgewoond en geloofden ten vollen dat geen schip, in het ijs geklemd, dien storm zoude hebben kunnen doorstaan. Den tijd en afstand berekenende, dan lijdt het geen twijfel of de *City of Glasgow* was in de nabijheid van dit ijsveld en blootgesteld aan dien storm. — Deze verpletterende bergen van ijs zouden, door zulk eenen stormwind gedreven, het sterkste gebouw eens menschen tot puin vergruizen. Van de *City of Glasgow* is nog niets vernomen en nooit zal er meer van gehoord worden; want zij is thans verzwolgen door den diepen, diepen oceaan.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 12 Junij.

Door een der leden van Gedeputeerde Staten werd heden middag in het bijzijn van den waarnemenden hoofdingenieur van den waterstaat, in het provinciehuis, onder nadere approbatie aanbesteed:

1) Het doen van herstellingen aan de werken behoorende aan onderscheidene Wegen en Kanalen in de provincie *Groningen*, in *vier afzonderlijke perceelen*, als:

1) *Weg en Kanaal naar Stroobos enz.* Vijf inschrijvers: H. WIERINGA, te Noordhorn, voor *f* 1675; J. G. HUIZINGA, te Noordhorn, voor *f* 1524,75; P. NANNINGA, te Enumatil, voor *f* 1495; J. B. PESTMAN, te Groningen, voor *f* 1469, en J. W. BLEIJ, te Farmsum, voor *f* 1420.

2) *Kanaal naar Delfzijl enz.* Drie inschrijvers: J. B. PESTMAN voor *f* 839; H. SANTMAN, te Delfzijl, voor *f* 829, en C. KUIECK, te Opwierde, voor *f* 728,50.

3) *Weg v. Martenshoek n. Winschoten, de Morijge enz.* Vier inschrijvers: C. KUIECK voor *f* 698; J. B. PESTMAN voor *f* 689; H. SANTMAN voor *f* 674, en J. DIK, te Winschoten, voor *f* 669. Daar de beide laagste inschrijvers op dit perceel gelijk stonden, kon volgens art. 17 der voorwaarden, door alle aanwezige aannemers op nieuw worden ingeschreven, mits voor eene lagere som. Hieraan werd door één' voldaan, zijnde H. SANTMAN, voor *f* 669.

4) *Weg en Kanaal n. Ulrum, Warffum en Uithuizen.* Vijf inschrijvers: C. KUIECK, voor *f* 937; J. W. BLEIJ, voor *f* 920; H. SANTMAN, voor *f* 898; J. P. TAKENS, voor *f* 897, en J. B. PESTMAN, voor *f* 879.

II. Het herstellen van de verzakte steenen en bressen in de steenglooijing ten Noordwesten van *Delfzijl*, tusschen de hoofden no. 7 en 9. Zes inschrijvers: H. SANTMAN voor *f* 2349; E. T. GRASHUIS, te Holwierde, voor *f* 2097; J. H. ROTTINGHUIS, J. F. SCHERPHUIS, W. W. DELKEN en H. K. VAN BAREN, allen te Delfzijl, voor *f* 2183, *f* 1997, *f* 1972 en *f* 1896.

HARDDRAVERIJEN.

15 Junij. Te *Finsterwolde*. Prijs: een zwaar zilveren tabakskomfoor; premie: een half dozijn messen met zilveren hechten.

15 Junij. Te *Oldeboom*. Prijs: een extra fraaije zilveren tabakspot en dito komfoor.

15 Junij. Te *Makkum*. Prijs: een fraaije zilveren tabakspot en komfoor.

16 Junij. Te *Stedum*. Prijs en premie nader te bepalen.

3 Julij. Te *Harlingen*. Prijs: twee extra fraaije stukken gewerkt zilver.

Kerknieuws.

HARKSTEDE en SCHARMER, 8 Junij. In de gecombineerde vergadering van kerkvoogden en kerkeraad is heden het volgende twaalftal van predikanten (alphabetisch gesteld) opgemaakt: DD. *Bekenkamp*, te Nieuwbrongerga; *Boeles*, th. dr., te Pingjum; *Cannegieter*, te Foudgum; *Corstius*, te Thesinge; *Cramer van Baumgarten*, te Ten Boer; *Folkers*, te Engelbert; *Hendriksz*, te Kolham; *Keiser*, te Eenum; *Meijer*, te Ter Horne; *ten Oever*, te Bellingewolde; *Penon*, te Loppersum; *van der Werff*, te Wieringen.

— Ds. *W. P. Zadelhoff*, pred. te fort Bath c. a., heeft het beroep naar Hattem aangenomen.

— De kandidaat *J. Anspach* heeft de beroeping naar Eck en Wiel aangenomen.

— Uit het vroeger medegedeelde drietal predikanten is te Edam tot herder en leeraar beroepen ds. *A. Moens*, pred. te Hoogvliet.

— Te Niezijl is bij de Chr. Afgesch. gemeente beroepen ds. *Duiker*, pred. te Oudega.

ROTTERDAM, 11 Junij. Heden in den voormiddag-godsdienstoefening, vierde de Evang. Luthersche gemeente dankbare herinnering van haar 250jarig bestaan. Eene groote schare belangstellenden woonde dit feest bij.

— Men schrijft uit Milwaukie (*Noord-Amerika*) van den 19den Mei l.l.: dat de Hollandsche Gereformeerde gemeente te Milwaukie, inziende hare aanstaande behoefte, zich biddend vereenigd heeft tot verkrijging van een bedienaar des Evangelies. Op het drietal zijn door de gemeente uit eenige leeraren gekozen: Ds. *D. Breukelaar*, *A. G. de Waal* en *C. van der Meulen*; na voorafgaande bidstond gehouden te hebben, is op den 10den dezer met zeer verre de meerderheid der gemeente tot herder en leeraar albier beroepen ds. *D. Breukelaar*, pred. te Aalten, prov. Gelderland, in Nederland.

'S GRAVENHAGE, 8 Junij. De 36ste vergadering der Ev. Luth. synode is alhier geopend. De leden dezer synode zijn: Ds. *J. Decker Zimmerman*, te Utrecht, voorzitter; ds. *J. M. L. Roll*, te Amsterdam, vice-voorzitter; *J. C. Loman*, te Amsterdam, secretaris; *R. T. Reudler*, te 's Gravenhage, secundus-secretaris; prof. *F. J. Domela Nieuwenhuis*, te Amsterdam, praeadviseur; ds. *J. C. Schultz Jacobi*, te Rotterdam; ds. *J. A. Kramer*, te 's Gravenhage; ds. *J. G. Liernur*, te Haarlem; ds. *J. C. Manssen*, te Groningen; ds. *C. Westhoff*, te Nijmegen; de heeren *T. J. Kerkhoven*, *J. H. Molkenboer*, mr. *F. F. Karseboom*, allen te Amsterdam; *C. L. Keurenaar*, te 's Gravenhage; *J. Backer*, te Oosterbeek; *J. C. Schröder*, te Utrecht; *C. P. Sander*, te Rotterdam; mr. *P. A. Sander*, te Dordrecht.

(*Ingezonden.*)

Behoefte aan geldelijke ondersteuning van het onderwijs in deze provincie.

In de *Verordeningen omtrent het middelbaar en lager onderwijs voor de prov. Groningen*, IVde deel, onlangs bij de uitgevers dezer Courant uitgekomen, vindt men bl. 161—177 een' brief, in druk aan al de leden der Provinciale Staten door de commissie van onderwijs in Groningen toegezonden, welke de aandacht van het publiek, voor zoo verre het op beschaving en vooruitgang prijs stelt, in hooge mate verdient. Die brief toch behelst, na dankbare vermelding van 't goede, dat hier in het schoolwezen bestaat, eene aanwijzing hoeveel er nog ontbreekt aan de inrigtingen van onderwijs, aan het onderwijs zelf, aan de opleiding der onderwijzers en aan hun inkomen.

I. Wat de *inrigtingen* betreft: de bijzondere scholen moeten (naar de meening der commissie) bijna alle in openbare worden veranderd; overal moeten schoolbibliotheken voor de kinderen worden opgerigt, gelijk ook Zondag-, herhaling- en avondscholen. Voorts moeten wel op een vijftig plaatsen scholen *beneden* en *boven* de gewone lagere ontstaan, namelijk bewaarscholen en inrigtingen voor middelbaar en industriëel onderwijs.

II. Wat het *onderwijs* aangaat: er moet veel meer hulp in de school zijn, welke kan verkregen worden, zoo de ondermeesters (gelijk nu in de gemeente Groningen geschiedt) van wege de overheid worden aangesteld en bezoldigd.

III. Voor de *opleiding* van meisjes tot onderwijzeressen kan men hier nu geene landsbeurzen meer verkrijgen, dan onder voorwaarde eener kostbare reis, naar een vergelijkend examen te Arnhem, Utrecht of elders te houden, welke door hulpbehoevenden zelden kan gedaan worden. Voor de opleiding van jongelingen wordt door 't rijk en de provincie hier voldoende gezorgd. Maar er moest meer gedaan worden voor de *blijvende* opleiding der onderwijzers, waartoe een niet kostbaar plan hier wordt voorgesteld.

IV. Eindelijk laat het *inkomen* der onderwijzers op *vele* plaatsen veel te wenschen over, daar velen minder inkomsten hebben, dan de geringste daglooner, ofschoon de eischen, aan hen gedaan, groot zijn; terwijl er geen pensioenfonds bestaat, tot groote schade van 't onderwijs.

Het verzoek der commissie, op al deze aanwijzingen gegrond, is ten slotte, dat de Staten eene aanmerkelijk hoogere som, dan de tegenwoordige (*f* 2300) voor het onderwijs op de begrooting mogen brengen, opdat het onderwijs de vruchten drage, welke het voor de verlichting, zedelijkheid en welvaart dezer provincie kan en moet voortbrengen.

Elk nadenkend burger zal wel met de commissie wenschen, dat dit verzoek worde toegestaan, en dat onze Staten, die met reden zoo *veel* besteden voor de verbetering van wegen, ook *iets* meer mogen aanwijzen voor het onderwijs en de opvoeding des volks, waaraan nog meer is gelegen dan aan materiële verbeteringen.

Oudheden.

Bij de mededeeling van het volgende berigt, voorkomende in no. 13 van den *Algem. Konst- en Letterbode* van dit jaar, meenen wij onze lezers te mogen herinneren, dat, ofschoon er in onze stad geene vereeniging moge bestaan gelijk aan die in 's Gravenhage, en er geene zoo gewigtige verzameling moge zijn gelijk aan die te Utrecht en Middelburg, er echter hier wel gelegenheid is om al wat dient te worden bewaard, bijeen te verzamelen en voor vernietiging te behoeden. Vooreerst is hier eene verzameling van *Germaansche oudheden*, waarvan de grondslag in 1847 is gelegd, en die toen bij het *Museum van natuurl. historie* van onze hoogeschool is gevoegd, om later bij uitbreiding elders eene afzonderlijke plaats te verkeenen. Ten tweeden werd, nadat er bij het archief eene verzameling van munten, gedenk- en andere penningen was opgerigt, daar van tijd tot tijd het een en ander gezonden, hetwelk niet tot de Germaansche oudheden, maar tot die der middeneeuwen behoorde, zoodat men kan zeggen, dat er reeds in onze stad op twee plaatsen gelegenheid is de bij het berigt bedoelde voorwerpen te bewaren en bijeen te verzamelen. Mogt nu bij menigeen de lezing van dit berigt zoowel tot herinnering als tot opwekking verstrekken, om steeds, waar zich de gelegenheid opdoet, het merkwaardige voor vernietiging te behoeden en ter bewaring te zenden, die tot Germaansche oudheden behooren, aan de verzameling der hoogeschool, en die van lateren tijd aan het archief, — zoo zouden ook hier ééns verzamelingen kunnen worden verkregen allerbelangrijkst tot opheldering van de geschiedenis, in het bijzonder tot die der kunsten en die der zeden, gebruiken en instellingen van ons voorgeslacht.

GRON., 3 Junij 1854. H. O. F.

'S GRAVENHAGE. In 1851 heeft zich alhier eene kleine vereeniging gevormd, welke daarom wellligt meer algemeen aandacht verdient, omdat zij overal elders kan worden nagevolgd, door hen die lust en opgewektheid gevoelen om zich, in geschied- en oudheidkundigen zin, met de plaats hunner inwoning bezig te houden. Hoeveel plaatselijk belangrijks toch is er niet, dat door verwaarloozing verloren gaat, hetwelk tot opheldering en verlevendiging der geschiedenis, ook van de zeden en gebruiken en instellingen van het voorgeslacht, had kunnen dienen. Bij de zucht om voor de archieven te zorgen, behooren ook pogingen in den zin, welke hier bedoeld wordt, in het werk te worden gesteld. Reeds heeft men dit te Utrecht en te Middelburg begrepen, alwaar hoogst gewigtige verzamelingen van plaatselijken aard de raadhuizen dier steden versieren. Geene plaats, althans geene stad, zoo klein in ons vaderland, of zij bevat zeker nog voorwerpen, die gedenkwaardig zijn en bewaard dienen te worden. Maar er is ook nog veel voor onderzoek geschikt, waaromtrent veel duisters heerscht, en dat voor toelichting vatbaar is.

De leden der 's Gravenhaagsche vereeniging komen in den winter, op gezette tijden, bijeen, om elkander het een en ander dat wetenswaardig is, omtrent de stad, hare geschiedenis en gedenkstukken mede te deelen. Daarvan wordt aanteekening gehouden; kortelijk, voor zoo veel als noodig is om daarvan de herinnering te bewaren, of daarop nader terug te komen. Zij verzamelt daarvoor gedrukte en onuitgegeven bescheiden; afbeeldingen van de stad zelve, hare merkwaardige gebouwen en monumenten, alsmede van vermaarde personen, die zij zich geheel of ten deele kan toeëigenen; eindelijk, voorwerpen in natura, zoo als zegels, vroedschaps-, gilde- en andere penningen; bekers, afkomstig of geïtigende van Haagsche instellingen, zeden en gewoonten. Zij wekt tot het geven van geschenken aan die verzameling ook andere personen op, en heeft reeds blijken van belangstelling, ook van vrouwen, mogen ontvangen. Zij verzamelt niet voor zich zelve, maar met het doel, om hetgeen zij bijeenbrengt, in 's Gravenhage gevestigd te houden, hetzij dan ten behoeve der burgerlijke gemeente, hetzij van eenige andere openbare inrigting, naar mate de vereeniging daarover bij hare ontbinding of vroeger zal beschikken; — doch in de bestemming zelve mag geene verandering of wijziging worden gebragt.

Men verneemt wijders, dat het onder anderen de aandacht der vereeniging tot zich heeft getrokken, dat het wel algemeen bekend is, dat Neêrlands geliefde volksdichter JACOB CATS in de Kloosterkerk te 's Gravenhage is begraven, doch dat de plaats wáár slechts aan weinigen bekend is; dat zij wel eens wordt verward, wanneer nu en dan een vlugtig oog wordt geworpen op den fraaijen grafsteen, welke ter gedachtenis van jhr. ABEL VAN CATZ en zijne echtgenoot nog in de kerk voorhanden is.

Dat niet altijd de begrafenisboeken hierin tot leiddraad kunnen dienen, blijkt daaruit, dat men daarin van het begraven van CATS te vergeefs iets zoeken zal. Zelfs de aanteekening omtrent het eigendom der *grafkelders*, die belangrijke bron welke zoo menigmaal wordt voorbijgezien, vermeldt daarvan niets. Wel dat zekere grafkelders, daarbij naauwkeurig opgegeven, op den 23sten December 1650, ten name van den raadpensionaris CATS werden overgeboekt; dat daarin, onder andere, op den 11den October 1666, zijn aangehuwde kleinzoon, de ritmeester BUAT, werd begraven, doch van den beroemden man geen woord.

Gelukkig wordt de omstandigheid zeer bepaald opgegeven in het werk van TIMARETES, *Gedenkstukken in Nederland*, deel II, bl. 211 en 212, alwaar melding wordt gemaakt van *zijnen driedubbelen grafkelder*, *gelegen beoosten het Vorstelijk gestoelte, in den 9den regel*, no. 9, 10 en 11. Dit stemt ook met het register der grafkelders overeen. Dat vorstelijk gestoelte zullen zich nog velen van het jaar 1814 en volgende herinneren, en het is in de nabijheid van den pilaar, waartegen dat gestoelte, reeds ook vóór 1795, gevestigd was, dat CATS begraven ligt.

De vereeniging stelt zich voor, dat het aan velen aangenaam zal zijn, dat die plaats aanschouwelijk worde aangewezen; doch eenvoudig, zoo als de groote man eenvoudig was; waarvoor zij reeds de toestemming van kerkvoogden moet hebben verkregen.

Correspondentie.

Men heeft ons verzocht nog eens te plaatsen de lijst der schilderijen van de tentoonstelling alhier, waarop in 't bijzonder de opmerkzaamheid werd gevestigd, gelijk die in onze courant van Dingsdag l.l. voorkomt, alleen met bijvoeging van de nos. 204 en 205, die bij vergissing waren weggevallen. Wij meenen te kunnen volstaan met de opgaaf van deze verbetering.

— Wij laten ons nooit in met hetgeen door andere dagbladen tot aanprijzing of afkeuring van het gedrag der Groninger afgevaardigden in de Staten Generaal wordt medegedeeld, maar laten het aan iederen lezer over uit de redevoeringen zelve en de daarop in de Kamer gegevene antwoorden een oordeel over hen op te maken. Daarom kunnen wij aan 't ons gedaan verzoek niet voldoen.

Te *Groningen*, ij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.